

Bůh působí na stvořené lidstvo

Srpen 2006

Motto: *Bůh připouští na lidstvo zlo, [1](#) protože jen ono nás dosud účinně vychovává. Až budeme schopni všechno své chování řídit Boží moudrostí, v ten den zlo pomine.*

1. část – od stvoření lidí do potopy světa.

Úvod

Lidé, kteří nemají vážný zájem o smysl života nebo kteří se spokojí jen s jednoduchými úvahami, si často nedovedou vysvětlit zdánlivý rozpor mezi existencí všemohoucího, vševědoucího, láskyplného a milosrdného Boha a zároveň množstvím zla na Zemi. Takoví lidé buď odmítají uznat existenci Boha (ateisté), nebo se uchylují k představám o Bohu, které lze bez nadsázky nazvat pohádkovými. Mezi takové lidi lze počítat i většinu křesťanů.

Pak jsou ještě lidé, kteří se domnívají, že Bůh se v dnešní době o lidstvo již nestará. Tito lidé se velmi mýlí, protože si Boží starost představují jako jeho víceméně otrockou službu. Jakoby mu říkali: *„Když jsi milosrdný, naprav všechny následky našich hříchů i hříchů našich předků, a to bez jakýchkoli nároků! Spokoj se jen s našimi občasnými modlitbami! Vždyť proto jsi tady. Když už jsi nás stvořil, starej se o nás, ale jinak nám do ničeho nemluv! Trestej jen naše nepřátele – ty ale trestej ostře, abychom si ukojili naši pomstychtivost. Chceme od Tebe všechna práva dospělých, ale povinnosti jen malých dětí, nebo ještě lépe žádné.“*

Od křesťanů by však přece Bůh mohl právem očekávat, že o něm hodně vědí a že mu rozumějí. A že o něm také ostatní lidstvo pravdivě informují. Skutečnost je ale naprosto opačná: Křesťané nejenže o Bohu vědí jen velmi málo a jejich představy o něm jsou nadto velmi zkreslené, ale těmito představami Boha ostatním lidem zcela odcizují. Většinou to nečiní ze zlé vůle a dokonce těmito představami často upřímně věří. Nechápou, že jim to není nic platné. Už za starověkého Izraele Bůh vyčítá svému lidu, že se mu nerozumí

Iz.1:3	<i>Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána, mne však Izrael nezná, můj lid je nechápavý.“</i>
--------	--

a ani dnes to není lepší. Křesťané svého Boha nechápou, a jejich snahy o jeho požehnání a pomoc jsou proto marné.

Co vlastně nechápou?

Na příklad nechápou, že Bůh nemůže být vševědoucí ani všemohoucí. [2](#)

Stvoření lidé nemohli být „dokonalí“

Křesťané uvěřivší v absolutní „všemohoucnost“ a „vševědoucnost“ Boha nepochopili (mimo jiné), že první stvoření lidé byli jen tzv. „tělesní“. [3](#) „Všemohoucí“ Bůh stvořil dle jejich

představ první lidi již dokonalé, a to po všech stránkách – proč také jinak, je-li opravdu všemohoucí. Mají za to, že neuposlechnutím se Adam s Evou o tuto dokonalost připravili a že smyslem dalšího počínání celého lidstva je jen návrat k původnímu stavu.

Poznámka: Křesťané se většinou nezamýšlejí ani nad tím, jak bylo možné, že dokonalí lidé mohli být neposlušní; a dokonce ani nad tím, že stvořil-li Bůh všechno a to dokonale, jak mohl vzniknout satan.

Tato představa je nejen nebiblická, jak si můžeme ověřit na příklad na slovech apoštola Pavla

1.Kor.15:45	<i>Jak je psáno: „První člověk Adam se stal duší živou“ poslední Adam je však Duchem oživujícím.</i>
1.Kor.15:46	<i>Nejprve tedy není tělo duchovní, nýbrž přirozené, pak teprve duchovní.</i>
1.Kor.15:47	<i>První člověk byl z prachu země, druhý člověk z nebe.</i>

ale i nesmyslná. Aby totiž lidé mohli být dokonalými, musí projít svou vlastní osobní i všelidskou historií, a to od stavu, který bychom mohli popsat jako výbava pouhými nejnütnějšími instinkty. [4](#) Morální vlastnosti (jako je láska *agapé* [5](#) a podobně) neměli a také je na počátku k ničemu nepotřebovali. O to, aby se nedostali do prudkého sporu (na příklad o svá práva apod.) bylo postaráno tím, že Eva byla stvořena mnohem později než Adam. Adam měl oproti ní podstatný náskok ve znalostech Edenu a tím i přirozenou autoritu, a na druhé straně byl ponechán o samotě tak dlouho, dokud si svou potřebu lidského druha naplno neuvědomil (srovnej 1.M.2:18,20,23). Jinak bylo o jejich život postaráno: Měli dostatek potravy a v zahradě Eden nebyli ničím a nikým ohrožováni.

Poznámka: Někteří křesťané jsou pohoršeni myšlenkou, že současně stvoření lidé by se dostali do sporu o svá práva a povinnosti. Souvisí to opět s dětskými [6](#) představami o *dokonalosti* stvoření jako o *definitivnosti*. [7](#) První lidé se psychicky lišili od zvířat prakticky jen podstatně vyšší inteligencí a jinou výchovou (na příklad byli v ranném dětství naučeni vychovávajícími anděly „mateřskému“ jazyku; viz dále). [8](#)

Jací tedy byli?

Ve studii s názvem *Věci na počátku* jsme ukázali, že vlastní stvoření živé přírody na planetě Zemi bylo dílem andělů a stvoření lidí dokonce andělé provedli bez souhlasu a schválení jejich Bohů – cherubů. Upřesněme si však, že z andělů prováděla stvoření jen ta část, kterou vedl arch-anděl Michael. Jejich Bohem je ten, kterého nazýváme Duchovním Ježíšem Kristem (zkráceně DJK). [9](#)

Lidé byli stvořeni podle obdobného principu, který se osvědčil v nebesích:

Základem společenství je dvojice – muž a žena. [10](#) První lidé byli predisponovaní tak, že muž měl mít vzhledem ke svým potomkům roli krále (později knížete) a žena roli kněze. [11](#)

Ze čtyř základních komunikačních vlastností, které jsou vlastní Bohu, [12](#) náleží roli krále zejména moudrost (ke schopnosti nalézat nové zdroje a možnosti rozvoje) a moc (kterou potřebuje k investování a provádění rozvoje, a také k ochraně). Roli kněze náleží jmenovitě spravedlnost a láska, které potřebuje ke správě společenství. Muži byla předložena starost o

podmínky existence rodiny a její bezpečnost, a dále hledání nových věcí a postupů s cílem rozvíjet duchovní i hmotné bohatství, a jeho prostřednictvím plnit základní úkol daný Bohem. Také stanovování pravidel a zákonů soužití ve společenstvích a dále pravidel normativní povahy. Ženě pak byla předložena správa rodiny a společenství, a také vytvořeného majetku.
13

Poznámka: Boj o moc mezi lidmi však vedl k tomu, že buď byl prosazen patriarchát, nebo matriarchát. Rozdělení moci mezi muže a ženy podle uvedeného předloženého modelu zatím snad nikdy nefungovalo, nebo alespoň nikoli trvale.

Aby k boji o moc nedošlo hned u prvních lidí, byl Adam (muž) stvořen podstatně dříve než Eva (žena) a byl ponechán bez partnerky tak dlouho, až pocítil, že se bez ní neobejde. Jeho agresivita vůči ní tím byla potlačena, a také mohl vůči ní vystupovat jako vůdce a ochránce. Stvořená a zvláště vychovaná žena pak v muži měla partnera s mnohem většími zkušenostmi, a musela tak v něm cítit přirozenou autoritu. Postupem času se jejich znalosti měly vyrovnávat a zvyk ze společenství měl naučit již tyto první lidi týmové spolupráci.

Poznámka: Tento model však v sobě neobsahoval ochranu před dočasným pocitem nevýhody „mladšího sourozence“ a možným rozvojem závisti ženy vůči muži. Podobný problém spolupůsobil při vzniku satana. **14**

Vychovatelé prvních lidí

Vychovateli byli andělé, kteří byli vedeni Gabrielem. Přímým stykem s prvními lidmi byl asi pověřen jen jeden z andělů, protože slovesa popisující takový kontakt v 1. knize Mojžíšově jsou vždy jen v jednotném čísle. Je dost možné, že se jednalo přímo o Gabriela, protože ve dvou takových kontaktech je později přímo jmenován. **15** Jejich Bohem byl (až do důkazu podaného Ježíšem Kristem – viz Jan 12:31 a 16:11) ten, kterého označujeme jako satana. **16**

Nutnost vývoje a výchovy

Lidstvo mělo před sebou základní úkol daný Stvořitelem: Ovládnout planetu Zemi a zvířata na ní.

1.M.1:26	<i>I řekl Bůh: "... Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi."</i>
1.M.1:28	<i>A Bůh jim požehnal a řekl jim: "Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe."</i>

Poznámka 1: První příkaz (verš 26.) dal zřejmě cherub andělům a druhý (verš 28.) potom předal anděl lidem.

Poznámka 2: Proč Bůh zadal takový úkol je jasné – lidstvu totiž svěřil ke správě jednu ze stvořených částí svého vesmíru, planetu Zemi:

Ž.115:16 *Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem.*

Uvědomme si, co bylo pro splnění tohoto úkolu především nutno:

Splnit první příkaz: Rozmnožit se. Ovládnutí celé planety může zvládnout jen velmi početné lidstvo.

Naučit se spolupracovat. Sebevětší množství lidí – individualistů – bez spolupráce a bez dělby práce rovněž není schopno vytýčený úkol splnit.

Vyvinout pravidla mezilidských vztahů a soužití, tj. mravy neboli morálku (z latiny) či etiku (z řečtiny). Dělbá práce a spolupráce nutně vyžaduje mravní kodex. Všimněme si, že Bůh na počátku nic takového nestanovil a až do potopy přenechal vývoj mravů lidem samotným.

Vynalézt, vyvinout a do praxe uvést množství technologických postupů a rozvinout výrobu nástrojů a zařízení umožňujících realizaci velkých projektů potřebných k ovládnutí Země a zvířat.

Stanovit pravidla komunikace, zásobování, likvidace odpadů atd. Za tím účelem bylo nutno vyvinout množství norem, zákonů, pravidel a procesů.

Toto všechno původně měli lidé provést a vyvinout sami. Je to zjevné z toho, že dokud nedošlo k zásahu toho Zlého, žádné další globální úkoly ani instrukce od Boha nedostali. Do startu dostali jen příkaz střežit svěřenou zahradu a obdělávat ji (1.M.2:15). Od svého vzniku až po osudné události lidé nic zlého nepoznali; o takové možnosti ani nevěděli, a proto nemohli být schopni činit jakoukoli jen trochu složitější vědomou svobodnou volbu. Dostali pouze test, který měl zjistit, kdy si začnou vážit života a kdy si existenci něčeho zlého po prvé uvědomili (1.M.2:16,17). [17](#)

Poznámka: Kdyby nebyl vývoj nutný, proč by Bůh nestvořil rovnou celé lidstvo najednou a s rájem hned na celé planetě Zemi?

Cíl Boží výchovy a působení – dokonalé lidstvo

Co znamená „dokonalé“?

Připomeňme si, že „dokonalé“ neznámá „definitivní“. [18](#) Dokonalý člověk-jednotlivec bude takový, který bude vyhovovat požadavkům stanoveným Stvořitelem pro uskutečnění cíle zadaného lidstvu – samostatně spravovat planetu Zemi. To znamená, že bude schopen dostatečně kvalitně komunikovat a spolupracovat s ostatními členy svého týmu i s celou komunitou. Dokonalé lidstvo pak bude takové, které dokáže plnit výše uvedené úkoly jemu určené, a to beze zbytku – tedy přesně podle stanovených požadavků. To znamená, že se bude umět dostatečně starat o své členy a zajišťovat potřebnou stabilitu a vyrovnanost uvnitř společenství. A aby to lidstvo dělalo samostatně, musí to činit na základě vlastní svobodné volby. K tomu ale musí dosáhnout schopnosti svobodně volit – svobodné vůle – a to jak individuální tak skupinové, a navíc ve všech společenských skupinách a úrovních.

Poznámka: Dosažením tohoto cíle vývoj lidstva neskončí. Bůh vytýčí nové úkoly a nové cíle (stvořitelé dny budou pokračovat, s tím, že na novém stvoření se tentokrát už lidé budou podílet).

Lidstvo však mělo samo vyhledat novou cestu k dosažení stanovených cílů. Je to zřejmé z toho, že stvoření lidé se velmi podobali andělům:

1.M.1:26 *I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby.*

Kdyby si totiž andělé chtěli pořídit jen další potomky, jistě by to dokázali. Když však vytvořili sobě podobné tvory a dali jim možnost samostatného vývoje, zjevně chtěli, aby se lidé dostali k cíli jinou než dosud známou cestou. Že to byla cesta neznámá i ve vyšších nebesích, dokazuje spor, který se v nebesích vede. [19](#)

Původně měli andělé vychovávat první lidi až do jejich duševní dospělosti – nejdéle však do konce šestého stvořitelského dne. Potom měli odejít na „odpočinek sedmého dne“.

Dokonalé lidstvo má dosáhnout svobodné vůle.

Smysl požadavku na svobodnou vůli

V Bibli se pojem *svobodná vůle* sice nevyskytuje (v tehdejších jazycích neexistoval), ale Bůh učil a neustále učí lidstvo, aby se samostatně rozhodovalo, a také to od lidí žádá. Už jen sama skutečnost, že mojžíšský zákon jen stanovoval požehnání za dobré skutky a tresty za zlé, dokazuje, že Bůh chce nechávat na lidech, jak se rozhodnou. Plyne to však i z mnoha dalších jeho požadavků – o tom později.

Dokonalé lidstvo bude mít svobodnou vůli a bude tak schopno samo volit ve svém vývoji optimální alternativy včetně vyvarování se alternativ škodlivých a tedy zlých (podrobněji o svobodné vůli viz *Popularizace vědeckého studia Bible – Třetí část: Člověk, svobodná bytost.*) A v Božím stvoření jsou všechny dosud známé stanovené cíle vždy jen etapové. Tím, že nás Bůh Otec nazývá svými dětmi, nám dává najevo, že si nepřeje, abychom byli dětmi trvale, ale abychom postupně dospívali k vyšší a vyšší úrovni. [20](#) Cesta k tomuto cíli však bude mít ještě hodně etap.

Svobodná vůle a svoboda

Pojmy *svoboda* a *svobodná vůle*, nejsou totožné. Člověk se svobodnou vůlí umí hledat cestu ke svobodě, nemá-li ji, a umí zacházet se svou svobodou, až když už ji dosáhl. Avšak člověk, který svobodnou vůli nemá, cestu ke svobodě hledat neumí, a získá-li ji nezaslouženě (nebo vydobude-li si ji silou avšak není ji hoden), ocitne se ve zmatku; v takovém případě se raději opět stane otrokem někoho, kdo je ochoten rozhodovat za něj, [21](#) a to i když si namlouvá něco jiného.

Je zde zjevný paradox:

Evidentně je dobré, dosáhne-li člověk schopnosti svobodně volit dříve, než potřebné svobody nabude, protože teprve potom má pro něj ona svoboda smysl a význam. Jakmile totiž stojí

před volbou, má už potřebné schopnosti: Dovede si opatřit potřebné znalosti a rozhodne se správně.

Jenže v procesu výchovy lidstva a jeho učení si sice člověk svobodu žádá (a někdy velmi vehementně – známe to u dětí), ale o svobodnou vůli – tj. schopnost nabyté svobody opravdu využít – se začne zajímat až teprve tehdy, když oné svobody dosáhne, a je najednou před situací, kdy volit musí. Teprve až v tom okamžiku obvykle zjistí, že neví jak se má rozhodnout, a stane se bezradným. Nutnost nabýt svobodné vůle si uvědomí až v této chvíli, protože pochopí, že svobodně volit může jen za předpokladu, že co nejlépe zná všechny alternativy možné volby a jejich důsledky. To ho zpětně nutí ke studiu oněch alternativ, jenže studium je často velmi pracné. Je-li líný studovat (a to většinou je), volí náhodně a tím nezodpovědně. Pak na to doplatí a to ho zase vrací zpět – o nabytou svobodu lehkovážně přijde. Říkáme, že si svobodu nezaslouží. Tento cyklus se opakuje tak dlouho, dokud člověk nepochopí, že se lenost a nezodpovědnost nevyplácejí. A protože lidé jsou líní už od Adama, [22](#) prodírají se ke svobodné vůli jednak nedobrovolně a jednak trnitou cestou často velmi bolestných zkušeností.

Poznámka 1: Od doby, kdy lidé poznali problém svobodné vůle a pojmenovali ho, většina intelektuálů tvrdí, že svobodnou vůli má nebo alespoň chce mít. Ve skutečnosti tomu tak není. Naprostá většina lidí (ne-li všichni) dobrovolně otročí svým špatným sklonům (srovnej např. Jan 8:34; 1.Kor.7:23; Gal.4:3,8; Tit.3:3 aj.) a skrze ně nezřídká i zlé společnosti či jedincům. A když volí, tak dává přednost pocitům před logickými úvahami.

Poznámka 2: Jan Sokol definuje ve svém slovníku filosofických pojmů tyto pojmy takto: **Svoboda** je jeden z charakteristických rysů lidské bytosti, vedle rozumu nejvyšší atribut člověka. U Aristotela chápána jako nezávislost na jiných co do prostředků k životu (vnější svoboda), a stoiků jako zbavenost vášní, které člověka zotročují (vnitřní svoboda, svoboda vůle). Křesťanství zdůrazňuje možnost osvobození od sil, na nichž člověk závisí a z nichž má strach (zejména z nadlidských mocností a ze smrti). V novověku byla vyzdvižena politická svoboda, chápána jako zákaz nutit k něčemu jedny lidi druhými. Moderní filosofie se zabývá souvislostí mezi svobodou a odpovědností. Na obtížnost a nepohodlí svobodného života upozornil Nietzsche. V existencialismu znamená svoboda především prázdnotu a osamělost člověka, který je odsouzen ke svobodě (Sartre). **Vůle** je trvalé úsilí něčeho dosáhnout; záměrné, cílevědomé úsilí směřující k dosažení vědomě vytčeného cíle, vlastní jen člověku. Středověká filosofie se zabývala poměrem vůle a rozumu – pro realistickou scholastiku je a má být rozum vůli nadřazen, pro nominalisty zpravidla obráceně. Pro novověk je problémem úloha vůle v rozhodování, to je totiž jen málokdy přehledné a jasné. Rozhodování bývá zatíženo spoustou vlivů a člověk se jen vzácně rozhoduje s plným a jasným vědomím. Proto řada myslitelů zpochybňuje i odpovědnost člověka za to, co spáchal (Nietzsche, Freud, Foucault). Pokud mu je však úplně upřeme, upíráme mu i svobodu – říkáme tím, že jednal jak musel (pod vlivem příčin) a tedy vlastně nejednal sám. [23](#) Pojem Svobodná vůle v jeho slovníku obsažen není. [24](#)

Pracovně nazýváme **svobodou** nepřítomnost cizího diktátu k chování člověka (včetně diktátu vnitřního). **Svobodnou vůlí** potom vědomou vůlí aplikovanou ve svobodném prostředí a se znalostí všech alternativ volby. Protože toto prostředí si umíme představit, existuje také svobodná vůle latentní, tj. svobodná vůle v představě člověka – vůle podmíněná svobodou. Apoštol Pavel o tom řekl:

Ř.7:22	<i>Ve své nejvnitřnější bytosti s radostí souhlasím se zákonem Božím;</i>
--------	---

Ř.7:23 *když však mám jednat, pozoruji, že jiný zákon vede boj proti zákonu, kterému se podřizuje má mysl, a činí mě zajatcem zákona hříchu, kterému se podřizují mé údy.*

Je zřejmé, že chce-li mít člověk reálnou svobodnou vůli, musí napřed vybojovat boj se sebou samým. Současně však musí usilovat i o svobodu vnější. Za tím účelem musí použít moudrost a rozum a vytýčit si cestu a etapy na ní tak, aby mu byly dosažitelné bez enormních nároků. V tom může především lidstvu ale i jednotlivci pomoci a samozřejmě také pomáhá Bůh. Vytýčuje pro lidstvo etapy jeho vývoje, stanovuje cíle a svou spoluprací s lidmi zakotvuje ve smlouvách s těmi, kteří jsou s ním ochotni spolupracovat.

Měřítko dokonalosti

Dokonalost je měřena zásadně podle stupně dosažení hlavního stanoveného cíle – ovládnutí a správy planety Země. Bůh poměřuje stav lidstva k tomuto základnímu úkolu a lidstvo hodnotí podle stupně jeho dosažení. Souvisí to se stupněm nutné pomoci, kterou nám poskytují andělé.

Poznámka: Dosažitelnost hlavního cíle je však podmíněná spoluprací celého lidstva a ta zase jejich schopností spolupráce, a dále motivací, a to jak celé lidské společnosti tak jednotlivců. Jinými slovy – morálkou. Jaká morálka to bude, to původně ponechal Stvořitel na lidech. Jenže se ukázalo, že velmi účinnou překážkou v takovém vývoji je strach, zejména strach ze smrti. Proto musel Bůh zasáhnout – viz dále. [25](#)

Zásady Božího působení na lidstvo

1. Vývoj lidstva nesmí být pokud možno ovlivňován jinou kulturou

Důvod

Důvod můžeme sice zjistit jen nepřímou, ale zato přesvědčivě. Základní informace vychází z dopisu Judova, kde je řečeno:

Juda 6			
KRA	Sýkora, Hejčl	EKU	PNS
<i>A ty anjely, kteříž <u>neostříhali</u> svého knížetství, ale opustili příbytek svůj, k soudu velikého toho dne vazbou věčnou pod mrákotou schoval.</i>	<i>anděly pak, kteří <u>neuchovali</u> svého knížectví, nýbrž opustili své obydlí, k soudu velikého dne uchoval věčnými vazbami pod temností;</i>	<i>Také anděly, kteří <u>si nezachovali</u> své vznešené postavení, ale opustili určené místo, drží ve věčných poutech v temnotě pro veliký den soudu.</i>	<i>A anděly, kteří <u>si neudrželi</u> své původní postavení, ale opustili své vlastní správné obydlí, uchoval s věčnými pouty v husté tmě k soudu velikého dne.</i>

Tento text nás informuje o několika věcech:

Někteří andělé svým odchodem z Bohem přiděleného životního prostoru na planetu Zemi (a tím zastavením jeho údržby a ostrahy) pravděpodobně o nárok na tento prostor přišli (Sýkora překládá "neuchovali").

Poznámka: Překladatelé zřejmě mysleli jen na postavení andělů vzhledem k lidem – postavení bohů [26](#) (*knížat*- KP, Hejčl). Pokud by však šlo jen o ně samé, jistě by jim nikdo nebránil ve svobodné volbě místa pobytu. Lze však počítat s tím, že i oni dostali za úkol spravovat prostor, který jim byl vymezen k životu (obdobně jako lidé dostali ke správě planetu Zemi), a svým odchodem na Zemi tento úkol přestali plnit.

To ale mj. znamená

buď, že onen životní prostor opustila rozhodující většina andělů (ne-li všichni); tito andělé však byli uvězněni, a proto by Ježíši Kristu museli sloužit andělé jiní; [27](#)

nebo že je více než jediné společenství andělů. Tuto druhou alternativu podporuje i Zj.4:6,7.

Dotyční andělé byli uvězněni. Existují však dva odlišné důvody tohoto trestu:

Z výše uvedeného textu vyplývá důvod první: Životní prostor, ze kterého odešli, měli zjevně na starost a odpovídali za něj (obdoba základního úkolu daného lidem). Nemohli proto z něj odejít na dobu delší, než jeho nutná správa „unesla“, což ale určitě učinili.

Druhým důvodem je, že vnesli do lidí jednak své geny a jednak část své kultury. To je hlavní důvod jejich uvěznění, protože čekají na soud jimi ovlivněných lidí [28](#) (viz dále). Pokud bylo lidstvo jimi poškozeno, má jen ono právo jim buď odpustit, nebo nikoli. Vyžadovalo to však, aby alespoň někteří lidé morálně dospěli do potřebné úrovně a mohli prozkoumat všechny příčiny i důsledky tohoto zásahu, a mimo jiné i proto bylo nutné čekat tak dlouho.

Andělé jsou uzavřeni „v (husté) tmě“ – v tartaru, [29](#) kde nedostávají žádné informace. Jediná možnost jak se k nim dostat, je hledat, nalézat a vstupovat do lidí ochotných je do sebe přijmout [30](#) – což je zřejmě účelem. Je jim tak dána možnost lidem pomoci. [31](#) Ne každý duch však lidem pomoci chce – často je tomu naopak – a také ne každý duch vězení opouští; zřejmě proto je Ježíš Kristus navštívil, aby jim sdělil, že mají naději [32](#) – viz dále.

Další nepřímou informací jsou slova apoštola Pavla:

Ef.4:9 *Co jiného znamená ,vystoupil`, než že předtím sestoupil dolů na zem?*

Apoštol Pavel se zde dovolává nějakého Božího zákona, který zřejmě platil a určitě platí dosud, a který byl použit mj. k obžalobě andělů sestoupivších po stvoření na Zemi. Význam tohoto zákona můžeme pochopit jen tehdy, budeme-li zkoumat smysl všech těchto věcí:

Smysl

Když vyjdeme ze samozřejmého předpokladu, že Boží zákony mají vždy smysl a cíl (a to i zákony dočasné), je účelné po tomto smyslu a cíli a tedy i důvodu pátrat.

Před ovlivněním špatnou kulturou (zvláště náboženstvím) Bůh varoval (jak známo) mnohokrát – viz dále – ale zdá se být nelogické, že by bránil přenosu dobrých zkušeností. To však opravdu nedělá; stačí si uvědomit, že v rámci Mojžíšské smlouvy předal svému lidu zákon, s nímž Izraelité pravděpodobně zkušenosti neměli, [33](#) v němž preferuje lásku *agapé* jakožto vlastnost, která nelépe podporuje spolupráci lidí (Kol.3:14 a mnoho jiných), nutnou k plnění základního úkolu pro lidstvo.

Jaký smysl tedy může zkoumaný zákon mít?

Zbývá už jen jediný:

Hrozí nebezpečí, že lidstvo obdrží předčasně informace, [34](#) které jsou sice pravdivé, ale které mu právě svou předčasností uškodí. To je přesně to, co se stalo na počátku, kdy satan vyprovokoval první lidi, aby si vzali ze stromu poznání dobrého a zlého v době, kdy byli duchovními nemluvnaty či ještě spíše novorozenci. [35](#)

Hledaný Boží zákon tedy zřejmě zakazuje předání a předávání informací jednotlivcům i společnostem, kteří by mohli být pro svou duchovní nezralost svedeni k zlému.

Důsledky

Je to však opravdu zákon?

Podle našich zvyklostí přirovnáváme alespoň slovně společenské zákony k zákonům přírody. Jenže v přírodě je příčina s následkem svázána jednoznačně a neodvolatelně. To o společenských zákonech ve skutečnosti neplatí, přestože byrokrati se o to snaží a dokonce to dělají s pocitem spravedlnosti.

Poznámka: Připomeňme si na tomto místě slova apoštola Pavla: „*Litera [zákona] zabíjí, ale Duch dává život.*“ (2.Kor.3:6).

Určitě však existuje otázka: Komu, kdy a ve které situaci informace poskytnout?

Zatímco první lidé byli (až na odlišnost pohlaví) geneticky totožní, během vývoje lidstva se to rychle měnilo. Smlouva uzavřená skrze Ježíše Krista dala Božímu lidu postavení duchovních dětí [36](#) a to nejen proto, že jimi skutečně byli, ale i proto, že byli geneticky už velmi odlišní a každý jedinec proto potřeboval (a dodnes potřebuje) individuální výchovu.

Dnes stojí každý rodič i učitel (a dokonce všechny hromadné sdělovací prostředky) před touto otázkou a vedou se o tom velké spory. Avšak nejen mezi lidmi. Spor o tom se vede i v nebesích. [37](#) Je to jeden z velkých problémů, ke kterému se budou muset vyjádřit i pověřeni lidé, a to soudem andělů (1.Kor.6:3), kteří vnesli do lidí své geny a do jejich kultury zřejmě i některé své stroje, zbraně a zvyky (1.M.6:1,2). [38](#)

2. Pěstování svobodné vůle

K pěstování svobodné vůle je třeba jednak to, aby dotyčný měl schopnost přemýšlivě volit mezi různými alternativami. [39](#) Tuto schopnost stvoření lidé dostali už na počátku. To

dokazuje odpověď Evy, která nebyla instinktivní. Dokázala si uvědomit něco, co předtím neznala – podvod (1.M.3:13).

Dále je nutné, aby člověk pěstoval své myšlení a uvažování a odvykal si jednat podle pouhých instinktů, vlastně přesněji, aby se učil postupně nahrazovat instinkty dosavadními a novými poznatky, získanými na základě studia znalostí a zkušeností svých i jiných. Víme, že studium je namáhavé a že pohodlný člověk se mu vyhýbá. Nemoudří (pošetilí) nebo alespoň nezkušení lidé žádají svobodu nikoli pro ni samu, ale proto, že jsou nespokojení s omezeními nebo že jsou jen zvědaví. Přitom často nerozlišují omezení nutná od omezení svévolných a pokoušejí si vydobýt svobodu od nich nezřídká velmi riskantními až hazardními překročeními povolených hranic. Je to logické, protože mladý člověk si neuvědomuje, jaké úsilí, námaha a prostředky jsou nutné k jeho zdárné výchově. Nemůže znát a nezná cenu svého života, a proto často bezmyšlenkovitě hazarduje. [40](#) Není-li při výchově náročným způsobem usměrňován a ukáznován, má naději získat zkušenosti jen poznáním bolesti; nezřídká velké. To ale často vede opět jen k instinktivnímu vyhýbání se bolesti a nikoli ke svobodné vůli.

Bůh věděl, že lidé začnou skutečně hledat svobodnou vůli, až když budou muset – potom, co je k tomu nabytá svoboda donutí. Proto položil důraz na svobodu, ke které neustále vyzývá:

3.M.25:10	<i>Padesátý rok posvětíte a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. Bude to pro vás léto milostivé, kdy se každý vrátí ke svému vlastnictví a všichni se vrátí ke své čeledi.</i>
Iz.61:1	<i>Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění,</i>
Luk.4:18	<i>Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu,</i>
Jan 8:32	<i>Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými."</i>
Jan 8:36	<i>Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodni.</i>
Ř.8:21	<i>že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví zániku a uvedeno do svobody a slávy dětí Božích.</i>
1.Kor.7:22	<i>Koho Pán povolal jako otroka, má v Pánu svobodu. Koho povolal jako svobodného, je v poddanství Kristově.</i>
2.Kor.3:17	<i>Duch je tím Pánem, kde je Duch Páně, tam je svoboda.</i>
Gal.5:1	<i>Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.</i>
Gal.5:13	<i>Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.</i>
Jak.1:25	<i>Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, takže není zapomnětlivý posluchač, nýbrž také jedná, ten bude blahoslavený pro své skutky.</i>
Jak.2:12	<i>Mluvte a jednejte jako ti, kteří mají být souzeni zákonem svobody.</i>
1.P.2:16	<i>Jste svobodni, ale ne jako ti, jimž svoboda slouží za plášť nepravosti, nýbrž jako služebníci Boží.</i>

Bůh dokonce za porušování svobody trestá a to především celý národ, protože tomu měl zabránit:

Jer.34:17	<i>Proto Hospodin praví toto: Protože jste mě neuposlechli a nevyhlásili každý svobodu svému bratru a bližnímu, hle, vyhlašuji proti vám, je výrok Hospodinův, volnost meči, moru a hladu. Učiním vás obrazem hrůzy pro všechna království země.</i>
-----------	--

Bůh samozřejmě věděl, že jeho tlak na svobodu bude lidmi přijímán pozitivně a současně že nabytá svoboda naopak bude působit na lid, aby se snažil ji využít – což povede k hledání cest rozvoje a jejich alternativ, a tím k získávání vědomostí. Tak se bude lid učit svobodně volit a bude postupně nabývat požadované svobodné vůle.

3. Zásahy jen v nezbytných případech

Princip svobody je v zásadním rozporu s mocenskými zákroky.

Mnoho lidí se domnívá, že Bůh by měl dokazovat svou existenci, aby získal respekt. [41](#) Jak by to ale měl dělat, aby zároveň nejednal proti svým vlastním záměrům?

Ukázat se lidem? To není možné, protože to by mělo smysl jen tehdy, prokázal-li by se svou jasně a zřetelně nadlidskou mocí. [42](#) V tom případě by však byl ihned obviněn satanem, že dotyčného člověka či skupinu lidí nebo dokonce celé lidstvo zastrahuje. [43](#) Takže tato možnost nepřichází v úvahu.

Bránit zlému? Jenže zlo nás – lidstvo – zatím ještě pořád jako jediný účinný prostředek vychovává! [44](#) (Poznámka: U jednotlivce to musí být samozřejmě jen takové zlo, které toho vychovávaného nezlomí nebo dokonce nezničí. Jinak vychovává jen svědky onoho zla. Zastáncem takovéto výchovy – výchovy svědků trestů smrti – je satan – Jan 8:44. [45](#))

Bůh proto zasahuje do záležitostí lidí pouze v těchto případech:

Při stvořitelství činnosti – jen na počátku.

Když hrozí, že stvoření lidé na Zemi sami sebe vážně ohrozí nebo dokonce zničí, nebo že bude ohrožen celý záměr stvoření.

A potřebuje-li naléhavě pomoc jednotlivce (nebo skupina lidí), který (kteří) ale předtím prokázal (či prokázali), že se již dříve pevně a svobodně rozhodl (či rozhodli) následovat Boha v plnění jeho úkolů, nebo že k tomu alespoň má (mají) velmi blízko. V případě, že jde o společenství Božího lidu, Bůh přichází k záchraně současně s ukončením předchozí smlouvy a uzavřením nové.

4. Morální výchova

V základním úkolu není o nějaké morálce nebo o nějakém morálním cíli ani zmínka. [46](#) Z toho vyplývá, že si Bůh přál, abychom si morálku vybudovali sami. Splnění základního úkolu totiž vyžaduje nutně spolupráci celého lidstva, a spolupráce nemůže probíhat bez pravidel mezilidských vztahů, tedy mravů či morálky respektive etiky. Bůh také věděl, že

lidstvo se pro dosažení požadované spolupráce ke splnění vytčených úkolů neobejde bez vyvinutí mezilidských vztahů na bázi lásky zvané řecky *agapé*, a že on současně takovým vývojem získá přirozenou autoritu.

Vývoj (ovlivněný satanem) ale ukázal, že lidé se snaží spíše jen chránit sami sebe (nebo nejvýše svou rodinu či rodové společenství, [47](#) ale i toho postupně ubývá) než aby usilovali o nějakou kolektivní obranu, a když už, tak jen po vojenské stránce. Vývoj morálky byl nahrazen vývojem hierarchických struktur a donucovacích a trestajících uspořádání mezilidských vztahů, založených na byrokracii a násilí. Vývojem toho, čemu dnes říkáme totalitní moc.

Jen některá jednotlivá lidská společenství (většinou rodová) se tomuto vývoji v lidské historii bránila a většinou neúspěšně.

Za této situace Bohu nezbylo, než lidem cestu k morálce ukázat. Používal k tomu tzv. proroky.

Postup Boží výchovy

Počáteční stav

Informace, které lze přímo odvodit z Písma

A1) **Lidé neznali rozdíl mezi dobrem a zlem.** To vyplývá z toho, že byli varováni před ovocem ze stromu poznání dobrého a zlého.

1.M.2:17[PNS]	<i>ale ze stromu poznání dobrého a špatného, z toho jíst nebudeš, neboť v den, kdy z něho pojiš, určitě zemřeš."</i>
---------------	--

Lidé nemuseli namáhavě pracovat, aby se užívali. To vyplývá z trestu, který Adam dostal.

1.M.3:19	<i>V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země z níž jsi byl vzat. ..."</i>
----------	--

K jídlu jim stačilo trhání ovoce stromů a požívání semen bylin. To plyne z Božího určení:

1. M.1:29	<i>Bůh také řekl: "Hle, dal jsem vám na celé zemi každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To budete mít za pokrm."</i>
--------------	--

A2) **Člověk dostal instinktivní touhu žít ve společenství.** Bůh nechal Adama samotného tak dlouho, dokud nezačal projevoval potřebu partnera.

1.M.2:18	<i>I řekl Hospodin Bůh: "Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." 48</i>
----------	---

A3) **Lidé byli naučeni dorozumívacímu jazyku.** To jednoznačně vyplývá z komunikace mezi andělem, který zastupoval Otce, a Adamem (jak vyplývá již z výše citovaného verše

1.M.1:28 a mnoha dalších). Tímto jazykem se buď andělé dorozumívali již předtím (a v tom případě by asi lidem předali jeho zjednodušenou podmnožinu), nebo (což je pravděpodobnější) tento jazyk speciálně pro lidi vytvořili. Tento jazyk byl zkonstruován tak, aby v něm bylo snadné vytvářet nové pojmy. Jazyk tak plnil úlohu podněcovatele samostatného lidského rozvoje. [49](#) Podnět však se ukázal málo účinným. Adam neprojevoval žádnou snahu vytvářet nová slova a začít tak pracovat na úkolu ovládnout zvířata a celou Zemi. Bůh proto přiměl Adama tento jazyk rozvíjet tím, že využil jeho přání mít vedle sebe partnerku a jakoby náhodou ji vybíral z okolních zvířat.

1.M.2:19	<i>Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. Každý živý tvor se měl jmenovat podle toho, jak jej nazve.</i>
1.M.2:20	<i>Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná.</i>

Ale ani po pojmenování přivedených zvířat Adam neprojevoval žádnou snahu pokračovat v plnění úkolu.

Informace, které lze odvodit nepřímě

B1) Lidem byla dána neobvykle vysoká inteligence. To lze odvodit z několika jevů:

a) Adamovi byla svěřena anděly vybudovaná rajská zahrada v Edenu. Tato zahrada byla vybudována bez účasti Adama, což vyplývá z informace uvedené v

1.M.2:8	<i>A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil.</i>
---------	--

Jako příkaz dostal, že ji má obdělávat a chránit

1.M.2:15	<i>Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil.</i>
----------	--

ale k tomuto příkazu nedostal žádné podrobnější pokyny. Vzhledem k tomu, že šlo velmi pravděpodobně o uměle zavlažovanou zahradu, práce asi hlavně spočívala v čištění zavlažovacích kanálů a ošetřování celého zavlažovacího systému. Protože Adam u vybudování zahrady nebyl, musel být schopen tuto práci zvládnout samostatně a bez bližších pokynů. [50](#) To vyžadovalo určitě dost velkou inteligenci. A také jistě Bůh chtěl, aby se první lidé učili a zvykali si na učení vzhledem k nutnosti takového postupu při plnění základního úkolu: ovládnutí Země a zvířat.

Poznámka: O tom, že v Edenu byl umělý zavlažovací systém, svědčí tyto informace:

Řeka, která pramenila v Edenu, se rozdělovala na další čtyři řeky. Trochu podobný jev známe jen z tzv. delt řek, tedy rozdělování řek do menších proudů před ústím do moře (případně velkého jezera). Zde ale o podobný jev nešlo, protože ony čtyři řeky musely být relativně dlouhé. [51](#) To plyne z toho, že o některých se přímo píše, že obtékaly jiné země (1.M.2:10-14). Rozdělení hlavní řeky na čtyři větve proto bylo velmi pravděpodobně umělé a sloužilo

zavlažování. Toto vše zřejmě ještě před umístěním Adama do zahrady provedli na Boží příkaz andělé (1.M.2:15).

Mimo Eden nerostly žádné přízemní byliny ani keře s jen podpovrchovými kořeny. [52](#) Viz:

1.M.2:5	<i>nebylo na zemi ještě žádné polní křovisko ani nevzcházela žádná polní bylina, neboť Hospodin Bůh nezavlažoval zemi deštěm, a nebylo člověka, který by zemi obdělával.</i>
---------	--

Hlavní řeka patrně pramenila pod nějakou hodně vysokou horou, protože v té době na Zemi nepršelo, a proto voda pravděpodobně pocházela z ledovce. V Edenu byliny rostly [53](#) a byl v něm člověk, který měl zahradu obdělávat (1.M.2:5).

b) Eva, která zjistila, že byla oklamána, přiměla svého partnera k tomu, aby jedl zakázané ovoce s ní. Usoudila zřejmě, že na tom bude lépe, nebude-li v provinění sama. Její úsudek nebyl založen na žádném dřívějším precedentu; o tom by nás Bible jistě informovala.

Když byli Adam s Evou přistiženi, že jedli ovoce, před kterým byli varováni, Adam svou vinu nepřiznal. Místo toho ji svedl na samého Boha tím, že on byl Eviným Stvořitelem (1.M.3:12). [54](#) Jeho obhajoba byla zřejmě založena na silném citovém vztahu k Evě. Nemohl nevědět, že jídlem onoho ovoce riskuje svůj život, a proto zřejmě uvažoval tak, že buď laskavý Stvořitel oba zachrání, nebo oba zemřou; a přitom doufal, že Bůh své dílo nezničí. Přinejmenším podle délky času, po který čekal na slíbenou ženu, a způsobu, jak byla stvořena, věděl, že stvoření je pracná záležitost, a z toho usoudil, že mají reálnou naději na záchranu. Taková (tehdy bezprecedentní) úvaha vyžadovala buď vysokou inteligenci, nebo naprostý nedostatek pudu sebezáchovy – takový nedostatek by ale svědčil o velmi velké chybě stvoření a zcela by jeho chování omlouval. Protože k žádné omluvě nedošlo, smíme jistě předpokládat onu vysokou inteligenci a schopnost samostatného úsudku stvořených lidí.

c) Andělé byli chováním prvních lidí překvapeni. To by nebylo možné, kdyby z těchto situací měli vlastní zkušenosti. Při stvoření vycházeli tedy z vlastních předpokladů, představ a hypotéz. O tom svědčí i to, že se pojistili pro případ, že by se vývoj lidstva ubíral nebezpečnou cestou. [55](#)

Čím byli překvapeni?

Na příklad tím, že Adam projevoval příliš brzy pocit sebevědomí dospělého člověka a zjevně požadoval samostatnou existenci bez výchovy. Proto mu nevytvořili rajskou zahradu v Edenu v předstihu (1.M.2:8).

Adam neprojevoval žádný zájem o poznávání přírody. Jediné, co ho zajímalo, bylo společenství rovnocenného partnera.

Adam neprojevil žádný vděk za vytvořenou ženu; jen ironickou poznámku typu „to to ale trvalo!“ a prostě si ji jen odvedl. [56](#)

Přes vysokou inteligenci neprojeвили první lidé zvědavost ani zvědavost. Chovali se jen jako zvířata; stačilo jim, když se najedli a vyspali.

S tím anděle zjevně nepočítali, a proto lze oprávněně usuzovat, že oni sami byli stvořeni s inteligencí významně nižší, s tím, že jim byla postupně zvyšována. Proto neměli s podobným chováním zkušenosti.

Poznámka: Tyto prastaré vlastnosti se dochovaly dodnes. V situaci, kde to dovolují hmotné a společenské podmínky, se mladí lidé chovají i nyní velmi podobně. Jsou většinou předčasně sebevědomí, předčasně je zajímá hlavně druhé pohlaví, jsou nevděční, netrpěliví a líní a chybí jim zájem o přírodu a užitečnou činnost. [57](#)

B2) **Adam byl líný.** [58](#) To vyplývá z toho, že jednak v Bibli není nikde řečeno, že skutečně Adam plnil úkol obdělávat a střežit zahradu, ale především z toho, že v rozsudku mu Bůh sděluje:

- za trest bude muset tvrdě pracovat, aby se uživil,

1.M.3:19	<i>V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země z níž jsi byl vzat...."</i>
----------	---

- a země bude kvůli němu (jeho lenosti) [59](#) prokleta:

1.M.3:17	<i>Adamovi řekl: "... Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení.</i>
----------	--

1.M.3:18	<i>Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny.</i> 60
----------	---

Poznámka: Z 18. verše mimochodem vyplývá, že mimo rajskou zahradu v té době nikde jinde žádné jedlé ovoce stromů nerostlo.

B3) **První lidé neměli pohlavní pud.** Adam miloval svou ženu jako příslušnici svého biologického druhu – jako partnerku. To dokazuje způsob, jak ji přivítal:

1.M.2:23	<i>Člověk zvolal: "Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! ..."</i>
----------	---

Dokazuje to dále skutečnost, že po snědení zakázaného ovoce začali pociťovat stud; zřejmě proto, že teprve potom začala fungovat erotická potřeba:

1.M.2:25	<i>Oba dva byli nahý, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.</i>
----------	---

1.M.3:7	<i>Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nahý. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.</i>
---------	---

1.M.3:10	<i>On odpověděl: "Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se."</i>
----------	--

Jeho láska k ní tedy byla především přátelská (filia). [61](#)

Adam miloval svou ženu víc než svého Stvořitele a Otce. To ukazují tyto skutečnosti:

Anděl, který pro Adama plnil roli otce, byl překvapen tím, že Adam za Evu ani nepoděkoval. Protože Adam ihned opustil kvůli Evě své andělské rodiče, anděl prorokoval, že tak se budou chovat i jeho potomci:

1.M.2:24 *Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.*

Když Eva nechtěla rodit děti (viz dále), Adam se nedostatečně snažil (nebo se nesnažil) ji přesvědčit o tom, že by měla uposlechnout Boží příkaz. [62](#)

Věděl, že riskuje život, a přesto uposlechl nikoli Otce ale svou ženu. [63](#)

B4) Eva nechtěla uposlechnout příkaz rodit děti. To naznačuje už skutečnost, že do vyhnání z ráje neotěhotněla, ale především to dokazuje Boží rozsudek:

1.M.3:16 *Ženě řekl: "Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, ..."*

O božím příkazu a o přání svého partnera věděla, jak dosvědčují její slova při narození prvního dítěte:

1.M.4:1 *I poznal člověk svou ženu Evu a ta otěhotněla a porodila Kaina. Tu řekla: "Získala jsem muže, a tím Hospodina."*

Podrobnější rozbor viz studii *Věci na počátku*.

Hodnocení prvních zkušeností se stvořenými lidmi

Zopakujme si nyní předchozí zjištění a ukážeme si, co z nich vyplývalo:

1) Lidem byla dána vysoká inteligence.

Vysoká inteligence stvořeného Adama byla první zásadní odlišností od zvířat. Zřejmě způsobila, že Adam [64](#) se začal cítit dostatečně dospělým předčasně, a velmi pravděpodobně si vyžádal, aby směl sám hospodařit a rozhodovat o svém čase.

2) Ke svému Tvůrci a Otci nepocíťovali žádnou vděčnost.

Adam nepocíťoval vděčnost ani, když obdržel svou partnerku. [65](#) Nikde nejsou zapsána slova nebo projev díky nebo čehokoli podobného.

3) Adam byl líný.

Když obdržel do své správy rajskou zahradu v Edenu, však zjevně svévolně usoudil, že na nějaké obdělávání a střežení zahrady je dost času, a oddal se nezaslouženému odpočinku. Neprojevoval ani nejmenší známky toho, že by chtěl nebo alespoň zamýšlel plnit příkaz ovládnout a spravovat planetu Zemi.

4) První lidé neměli pohlavní pud.

Toto byla druhá zjevná odlišnost od zvířat, která by se v dnes přelidněném světě velmi hodila. Důvod byl zřejmý: Množení dosud stvořených zvířat muselo být kontrolováno pomocí

predátorů, a lidé neměli být takové krutosti vystaveni. Místo toho dostali příkaz, aby se množili, ale ochotu splnit ho měl jen Adam.

5) Adam miloval svou ženu víc než svého Stvořitele a Otce.

V Adamovi se projevila dlouhá doba čekání na partnerku. To je vidět z jeho slov:

1.M.2:23 [PNS]	Člověk pak řekl: "To je konečně kost z mých kostí a tělo z mého těla. Ta se bude nazývat Žena, protože byla vzata z muže."
-------------------	---

Poznámka: Lidé si přestanou uvědomovat souvislost mezi činem a jeho následky, jakmile je překročena určitá doba:

Kaz.8:11	<i>Poněvadž nad zločinem není hned vykonán rozsudek, tíhne srdce lidských synů k páchání zla.</i>
----------	---

Dlouhé čekání člověka vede k únavě:

Př.13:12	<i>Dlouhým čekáním zemdlívá srdce, kdežto splněná touha je stromem života.</i>
----------	--

6) Eva nechtěla uposlechnout příkaz rodit děti.

Důvod odmítání ženou sice není uveden, ale protože nelze předpokládat významnou odlišnost geneticky (až na pohlaví) jinak zcela totožných jedinců, šlo zřejmě rovněž o lenost. Žena jistě viděla na zvířatech projevy těhotenství a nutnost starat se o mláďata a nechtělo se ji napodobovat je.

Vyhodnocení počátečních vlastností.

První lidé měli zjevně vlastnosti, které bychom mohli považovat za nedokonalé, nedostatečné. To je ve zřejmém rozporu s všeobecným předpokladem křesťanů, že naopak byli dokonalí, bezvadní, skvělí.

Katolický katechismus praví:

Bůh je nekonečně dobrý a všechna jeho díla jsou dobrá. Avšak nikdo se nevyhne zkušenosti s utrpením, se zlem v přírodě – které se jeví úzce vázané na omezenost, jež je vlastní tvorům – a především otázce po mravním zlu. Odkud pochází zlo? „Ptal jsem se, odkud je zlo, a nedokázal jsem si dát odpověď,“ říká sv. Augustin a jeho trýznivé hledání najde východisko, jen když se obrátí k živému Bohu. Neboť „tajemství špatnosti“ (2 Sol 2,7) se vysvětluje jedině ve světle náboženského tajemství. Zjevení Boží lásky v Kristu ukázalo zároveň rozsah zla a přemíru milosti. Je tedy třeba se zabývat otázkou původu zla a mít přitom zrak své víry upřený na toho, který nad ním zvítězil. [66](#)

Je zřejmé, že vznik zla dosud je pro katolickou církev „tajemstvím špatnosti“. Takový postoj však neumožňuje pátrat po kořenech zla s úmyslem mu zabránit v samotném počátku. Naším úkolem proto je nalézt skutečný důvod a z tohoto důvodu zkoumejme výše uvedené poznatky.

Už jsme si ukázali, že lidé byli stvořeni anděly, a to (svým způsobem) svévolně (viz studii *Věci na počátku*). A jelikož jsou nám velmi podobní (učinili nás ke svému obrazu i podobě – blíže viz studii *Duchovní bytosti*), je velmi pravděpodobné, že podobně i uvažují. Zkusme prozkoumat, jak bychom se na to dnes dívali my podle našich dosavadních zkušeností:

Z dnešního pohledu se nám jeví první lidé jako zcela zdraví, přirozeně inteligentní, sebevědomí a – líní. Nevážící si svěřené rajské zahrady. Bez úcty a respektu natož náklonnosti ke svým rodičům a vychovatelům. Přitom si jistí jejich laskavostí a starostlivostí.

To nám velmi připomíná tzv. rozmazlené děti dnešních bohatých rodičů.

Je to náhoda nebo je to zákonitý jev? Můžeme říci, že andělé své první lidské „dětí“ rozmazlili?

Poznámka: Jistě můžeme nyní „servilně“ prohlásit, že to „z principu“ není možné. Bůh přece všechno tvoří dokonale! Ale zkusme se na to podívat ještě pozorněji:

Stvoření lidé sice jistě dosáhli tělesné dospělosti – byli přece schopní plodit potomstvo. Vzhledem ke svobodné vůli však museli být duchovními nemluvnaty. Srovnajme za tím účelem slova apoštola Pavla:

Žid.5:13	<i>Každý, kdo potřebuje mléko, protože nepřivykl slovu spravedlnosti, je jako nemluvně.</i>
----------	---

To pro první lidi ale platilo i o zlém:

1.Kor.14:20	<i>Bratří, ve svém myšlení nebud'te jako děti. Ve zlém bud'te jako nemluvnata, ale v myšlení bud'te dospělí.</i>
-------------	--

Chování prvních lidí tedy přesně odpovídalo faktu, že neznali dobré ani zlé. Nevěděli, že je dobré poslechnout Otce – Boha, a právě tak nevěděli, že je zlé nedbat jeho varování.

Jenže poznat dobré nelze oddělit od poznání zlého! Bylo tedy nutné, aby lidé poznali zlé, a problém byl ve způsobu výchovy, ve způsobu předložení zla prvním lidem. Děti, poznávají pouze dobré věci, nemohou na ně pohlížet s oceněním, protože jsou pro ně samozřejmostí. A prvně stvoření lidé museli být „nepopsaným listem“ měli-li se vydat svou vlastní cestou za budováním své svobodné vůle. Nemohli tedy nebýt „rozmazlení“!

Pro klasického křesťana je to zásadní otázka, protože pro něj je to nesmysl – vždyť Bůh přece všechno dokonale zná a přesně ví, jak lidi vychovávat. Ale takový křesťan se nutně musí zase dostat do tajemství, protože v tom případě by vlastně všechno bylo v pořádku a to, co my pocítujeme jako zlé, je asi jen naše nějaká falešná představa. Dál to nemá smysl rozvíjet. Vždyť i onen sv. Augustin při vši své svatosti na nic nepřišel.

V čem tedy byl problém?

Opakujeme: Bůh nemůže být, a proto není, tak „všemohoucí“, aby mohl realizovat dva zcela si odporující záměry, jichž má lidstvo dosáhnout: Na jedné straně schopnosti svobodně volit, a na druhé straně naprostou a slepou poslušnost typu jakéhosi velkého biologického

naprogramovaného stroje. Stroj lze vyvíjet a zdokonalovat, živý organismus (jakým lidstvo má být) je nutné vychovávat.

Každý milující a přitom soudný vychovatel ví, že dítě nutně potřebuje poznat zlé, aby si vážilo dobrých věcí. Král Šalomoun o tom říká:

Př.13:24 *Kdo šetří hůl, nenávidí svého syna, kdežto kdo jej miluje, trestá ho včas.*

Znamená to, že dokud dítě není schopno pochopit nebezpečí, musí být od něj odrazováno strachem z otcova trestu. Jakmile začne chápat, je třeba, aby milující otec plánovaně a postupně vystavoval své dítě předem rozmyšlenému riziku a dbal na to, aby byl včas připraven pomoci.

Jenže právě zde byla hned na počátku radikálně nová situace: První lidé byli postaveni před náhlý a prudký skok – úplně první setkání se zlem mělo vést rovnou ke smrti!

1.M.2:17 [KP]	[EP]	[PNS]
<i>Ale se stromu věděni dobrého a zlého nikoli nejez; nebo v kterýbykoli den s něho jedl, smrtí umřeš.</i>	<i>Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti."</i>	<i>ale ze stromu poznání dobrého a špatného, z toho jíst nebudeš, neboť v den, kdy z něho pojiš, určitě zemřeš."</i>

Poznámka: Všimněme si, že Ekumenický překlad uvádí, že člověk *propadne smrti*, zatímco ostatní překlady uvádějí, že hrozí přímo smrt a to dokonce během jediného dne. Je to proto, že překladatelé nepochopili, proč Bůh nesplnil slíbený trest. Vysvětlení viz dále.

Nyní se jeví Bůh jako někdo, kdo zaujal hned při zahájení výchovy člověka velmi krutý postoj, požadující v budoucnu absolutní poslušnost. Ve studiích *Vznik satana* a *Spor v nebesích* jsme si však ukázali, že na počátku vzniku Země a života na ní došlo v nebesích k mimořádné situaci, která vývoj lidí zásadně ovlivnila. O tom však později. Nyní předpokládáme, že by Bůh uplatnil své výchovné metody, které známe od dob Ježíše Krista.

[67](#)

Pravděpodobný předpokládaný postup

Protože „křesťanského Boha“ známe jako láskyplného a milosrdného, můžeme předpokládat, že pokud by postavil první lidi před tak drastickou volbu, jednak by je na takovou situaci připravil předem (ale to by se chovali úplně jinak) a jednak by zcela jistě umožnil – v případě, že by nešlo o zlou vůli ale „přehmat“ – východisko. Srovnej např.

1.Kor.10:13 *Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.*

Podle toho, co dnes o výchově víme, můžeme říci, že lidé by byli bývali za svou lenost začali platit tím, že by se do rajske zahrady dostaly různými cestami (náletem semen apod.) rostliny, které by jim nebyly tak příjemné jako ty, které tam vysadili a vypěstovali andělé. Nejen plevel, ale i různé bodavé a žahavé, jako třeba kopřivy. Ušlechtilé stromy, sloužící k jídlu, by

pro nedostatek údržby zavlažovacího systému začaly chřadnout. Míst k pohodlnému ulehnutí ke spánku a dobrého ovoce by ubývalo a lidé by si uvědomili, že zahradu opravdu udržovat a střežit musí. Poznali by, že Boží úkol je prospěšný pro ně samé. A také by poznali, že jen sami dva tak velkou zahradu udržovat nedokáží a že tedy bude nejen potřebné ale i velmi prospěšné a dokonce nutné mít a vychovat potomky. Tím by rostla nejen jejich úcta ke svému Stvořiteli ale také uvědomění, že skutečně je třeba ovládnout Zemi a zvěř na ní a že je nutné usilovat o poznání zákonů stvořené přírody. Jinými slovy: Lidé by byli postupně vychováváni svou vlastní praxí a zkušenostmi.

Tento postup je však velmi pomalý jak víme i z vlastních zkušeností. Lidé se učí rychle jen tehdy, jsou-li něčím výrazně motivováni. Čím však člověka motivovat ke zvýšení intenzity studia a zájmu o přírodu? Tedy k plnění uloženého úkolu ovládnout planetu Zemi a život na ní?

Pokud jde o Boha Stvořitele, nemusíme mít žádné pochybnosti o jeho trpělivosti. V Písmu je o tom řečeno mj.

Neh.9:30	<i>Měl jsi s nimi trpělivost po mnohá léta. ...</i>
Jer.31:3	<i>Hospodin se mi ukázal zdaleka: "Miloval jsem tě odvěkou láskou, proto jsem ti tak trpělivě prokazoval milosrdenství.</i>
Ř.3:25	<i>Jeho ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy.</i>
Ř.15:5	<i>Bůh trpělivosti a povzbuzení ať vám dá, abyste jedni i druhí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše,</i>
2.Pet.3:9	<i>Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.</i>
2.Pet.3:15	<i>A vězte, že ve své trpělivosti vám Pán poskytuje čas ke spáse, ...</i>

Čas na nalezení nedestruktivní motivace však už nebyl. Stalo se totiž něco nového:

Neprojektované problémy

Našel se někdo (přínejmenším) netrpělivý – satan, který měl ve své kompetenci dohled na výchovu lidstva. Byl to on, kdo zpochybnil (a stále ještě zpochybňuje) kvalitu stvořených lidí. [68](#) On (přesněji ten, kdo ho na Zemi zastupoval – Gabriel – ale inspirace pocházela od satana) [69](#) určil, že v Edenu bude takový strom poznání dobrého a zlého, jehož sněžení bude mít za následek nikoli bolest nebo jiné problémy, ale rovnou rychlou smrt. Srovnej slova Ježíše Krista:

Jan 8:44	<i>... On byl vrah od počátku ...</i>
----------	---------------------------------------

Satan neumožnil poučení z následku neposlušnosti či hazardu osobě, která se toho dopustila. Měla se z toho poučit jen přihlížející osoba druhá či později další osoby.

Toto nastavení prvotních podmínek bychom mohli prohlásit za nepřijatelné a obvinít Stvořitele z pochybných pohnutek. Mohli bychom jít ještě dále a obvinít Nejvyššího Boha z

neuhlídání vzniku celého stvořitelského procesu. Proč byl satan připuštěn k výchově lidí? Nebylo možné ho hned obvinít a odstranit?

Z toho, co o celém procesu z Bible víme, můžeme říci, že nikoli. Satan mohl argumentovat (a určitě to tak i udělal) na příklad tím, že lidem symbolicky předložil koncepci přírody, která je obklopovala: Na jedné straně jim Bůh zařídil vše potřebné k existenci i rozvoji včetně bezpečného prostředí, a na druhé straně jim oněmi dvěma stromy ukázal, že mimo bezpečné prostředí existuje nebezpečí a to dokonce nebezpečí smrti. Stvořený vesmír je plný takového smrtelně nebezpečného prostoru. Bůh však tím, že dal lidem možnost vzít si předem ovoce ze stromu života, současně ukázal, že onomu zlu se lze vyhnout, ovšem pomocí prevence. Satan mohl právem tvrdit (a určitě to také tvrdil), že tím ukázal prvním lidem význam prevence, a že chtěl, aby na to přišli sami. Tak by to pro ně mělo největší význam. Takové argumentaci nebylo možné přisoudit a priori zlý úmysl. [70](#)

První vývoj

Stvoření lidé neměli o nic zájem – v Bibli není zaznamenána ani jediná jejich nevyprovokovaná aktivita. Nedotkli se ovoce ani jednoho z mimořádných stromů; nejen stromu poznání dobrého a zlého ale ani stromu života. Nejspíše je nezajímaly. Čas plynul, rajská zahrada sice pomalu ale jistě pustla, ale první lidé si jen hověli. Jejich inteligence je spíše uklidňovala, než burcovala. Nepochybně se domnívali, že mají spoustu času. Nevíme jak dlouho tato jejich „idyla“ trvala, ale

cherub ochránce [71](#) – satan – zakročil. Zařídil, že do Edenu bylo vpuštěno hladové zvíře, které tam předtím nebylo a nemohlo proto v zahradě najít svou přirozenou potravu. Byl vybrán takový had, který měl nejvíce schopností improvizovat a zkoušet „cokoli“, co by mohlo být k jídlu

1.M.3:1 *Nejzchytřejší ze vsí polní zvíře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. ...*

a byl tajně vypuštěn do rajské zahrady.

Adam zahradu nestřežil (přestože to měl přikázáno) a tak had mohl bez překážek vyhledávat alternativní potravu. Satan nějak zařídil, aby had vylezl právě na strom poznání dobrého a zlého a pokoušel se žrát jeho ovoce. Místo Adama si toho ale všimla Eva a zřejmě čekala na to, až had pojde, protože se domnívala, že smrt po požití z tohoto stromu potká nejen člověka ale i každé zvíře. Nevěděla, že existují jedy, které, ačkoli pro člověka jsou smrtelné, některým zvířatům neublíží.

Had to k jejímu údivu nejen přežil, ale zřejmě v tom pokračoval i další dny. Zklamaná a velmi překvapená Eva se cítila podvedena, a satan už bez potíží zajistil, aby se v její hlavě ozval hlas vznikající nedůvěry k Bohu, řkoucí ona známá slova: „*Nezemřete!*“

1.M.3:4 [PNS] *A tak had řekl ženě: "Určitě nezemřete."*

A v Evině hlavě se rojily další myšlenky. Jakoby had v ní vzbudil nový pohled na ovoce zakázaného stromu:

1.M.3:5	<i>Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé."</i>
---------	--

V Evě se objevilo podezření: *Bůh nám chce něco odepřít! Chce nás nechat v nevědomosti. Nepřeje si, abychom byli jako on!* (To jsou typické pocity i mnoha dnešních dětí, kterým jsme něco zakázali, protože k tomu ještě nejsou způsobilí! – zdělili jsme to.)

Adam, který byl s ní, nic neslyšel, protože had samozřejmě nemluvil – nemůže mluvit. (Nešlo o symbolický popis – to vyplývá z toho, že oklamána byla pouze Eva, ačkoli Adam byl s ní; kdyby had skutečně mluvil, musel by to Adam slyšet také – viz dále).

1.M.3:6	<i>Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl.</i>
---------	--

Nastala kritická situace

Jak je zřejmé, oba první lidé ze stromu pojedli a oběma nyní hrozila rychlá smrt.

Pro klasické křesťany je další pokračování opět tajemstvím:

Představa všemohoucího Boha totiž okamžitě evokuje myšlenku, že Bůh mohl ihned stvořit jinou dvojici, která by se z chyby té první poučila, a trest smrti nechat na tu první dopadnout. To by bylo v případě, že Bůh by ctil jen své slovo a zákony.

Představa nekonečně dobrého a milosrdného Boha, který promíjí tresty, [72](#) zase vede k nápadu, že Bůh lidem promine i toto. Jenže potom by si už první lidé (a samozřejmě i jejich potomci) odnesli zkušenost, že Bůh nemluví vždy pravdu a že ho není třeba brát vážně. Ale to je v rozporu s jinými prohlášeními, např. Jan 17:17; Řím.3:4; Tit.1:2 a jinými.

Představa vševědoucího Boha vede zase k závěru, že Bůh nejenže předem věděl, co se stane, ale dokonce si to tak přál. To by však Boha líčilo jako někoho, kdo je za všechno zodpovědný a s lidmi si jen hraje. A to, že lidi soudí za činy, které jim předem sám vložil do jakéhosi řídicího programu, je vlastně jen jeho svévole a týrání stvořeného lidstva.

Takových a podobných představ může být velmi mnoho, ale všechny jsou následkem nesprávné představy Boží všemohoucnosti a vševědoucnosti. Vyvolává to ještě jednu otázku: Jak se lze poučit z dosavadních nauk založených na tajemstvích? Není potom i smysl takového učení tajemstvím? A nejsou potom tajemstvími i takové morální kategorie jako *pravda, lež, právo, spravedlnost* atd.? Jak vlastně mohou křesťané pochopit nepochopitelné? A jak by se z toho mohli poučit?

K vysvětlení nepotřebujeme žádná tajemství. Projděme nyní teoreticky možné reakce andělského vychovatele na chování prvních lidí:

a) Nechat někoho zemřít:

nechat oba první lidi zemřít a vyhovět formálnímu právu a satanovi.

nechat zemřít jen Adama a zachránit Evu.

nechat zemřít jen Evu a zachránit Adama.

b) Trest smrti úplně vypustit a vyléčeným ze smrtelné otravy

bud' trest zcela prominout,

nebo použít jiný trest.

Ad a1) Tato alternativa by znamenala smířit se zcela se satanovou zaujatou krutostí.

Pro srovnání: Jak by podobnou situaci řešili dnešní rodiče? Kdyby například varovali své děti, aby nejedli houbu muchomůrku zelenou, protože je smrtelně jedovatá a po jejím požití by potom během několika hodin zemřeli; a když by děti houbu přece jen požili, dovedli by je rodiče přece hned k lékaři, který by je pomocí již existující terapie vyléčil. Znamenalo by to však, že předtím lhali?

Ani Bůh nelhal a ukázalo se, že i on měl nějaký prostředek jak smrtícímu následku ovoce stromu poznání zabránit. A jistě by ho také použil. Měl však jiný problém: Vychovatel – zřejmě představovaný (arch)andělem Gabrielem (inspirovaným satanem) – na smrti prvních lidí trval a měl na to právo. A měl dokonce i vážné důvody: Jeho útoky na stvořené lidi se zdály být více než oprávněné. Dokonce sám Stvořitel – představovaný zřejmě archandělem Michaellem – později litoval, že lidi se svým týmem stvořil podle svých představ:

1.M.6:5	<i>I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovlé člověka a že každý výtvar jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý.</i>
1.M.6:6	<i>Litoval, že na zemi učinil člověka, a trápil se ve svém srdci.</i>
1.M.6:7	<i>Řekl: "Člověka, kterého jsem stvořil, smetu z povrchu země, člověka i zvířata, plazy i nebeské ptactvo, neboť lituji, že jsem je učinil."</i>

Poznámka: Bůh říká, že se *zlá vlé* (*zlost* [KP], *špatnost* [PNS], *zlomyslnost* [Hirsch], *zlovolnost* [JB]) rozmnožila. Musela tedy nějak vzniknout a pro její rozmnožování musely být podmínky. O tom později.

Za tehdy obvyklých právních okolností by tedy bylo bývalo došlo ke smrti již prvních dvou lidí hned v den činu, a stvoření by bylo nutné opakovat. Takový krok by byl sice zákonný avšak nemilosrdný. Jenže jelikož se podobný případ ve společenství andělů zřejmě nikdy nestal, za normálního stavu by to bylo bývalo tak skončilo.

Ad a2) Kdyby se Bůh byl býval rozhodl potrestat smrtí jen Adama a Evu vyléčit, znamenalo by to, že se rozhodl Evu nechat žít, protože měla polehčující okolnost – byla na rozdíl od Adama oklamána. Jenže to mělo dva návazné problémy:

- Nového Adama by bylo nutné nyní vytvořit z Evy (asi opět z žebra – tentokrát jejího).

- Nebyl důkaz, že neposlušnost Evy byla opravdu jen následkem jejího oklamání. Takový rozsudek by bylo možné oprávněně napadnout jako stranění Evě, a satan by to zcela jistě

udělal. (Z 1.Tim.2:15 vyplývá, že k tomu bylo zapotřebí, aby porodila děti [v Edenu to zřejmě odmítala] a aby její potomstvo [nakonec] setrvalo ve víře lásce, svatosti a střízlivosti.) [73](#)

Ad a3) Nechat zemřít Evu a zachránit Adama by bylo zjevně stranické. K tomu nebyl žádný důvod. Poznámka: Snad by mohl někdo říci, že Adam miloval svou ženu, a že by bylo možné mu proto odpustit. Jenže Adam nevzal vinu na sebe, jak by se při takové pohnutce dalo oprávněně očekávat.

Ad b1) Odpustit lidem trest zcela by znamenalo vytvořit precedens! Od této chvíle by byli lidé prakticky vyzváni k tomu, aby boží příkazy a zákazy nerespektovali. Satanova reakce je opět předvídatelná.

Ad b2) Nahradit trest smrti jiným trestem by sice znamenalo milosrdenství – a to je jistě jedna z božích vlastností – ale takový krok neměl žádnou právní oporu a satan by ho samozřejmě také napadl.

Z právního hlediska tedy neexistovala jiná možnost, než oba první lidi nechat na následky jedu zemřít týž den.

Jak Bůh vzniklou situaci řešil?

Problém s kompetencí

V tuto chvíli je nutné zopakovat některé informace o kompetencích. [74](#)

Ti, kteří vykonali stvořitelské dílo na Zemi, byli andělé – obyvatelé prvních nebes; přesněji jejich část vedená arch-andělem Michaellem. Tito andělé zpočátku poslouchali příkazy, které jim dávali jejich bohové – cherubové – vedení arch-cherubem, který byl a opět je knížetem cherubů, a jejich určeným místem existence jsou tzv. druhá nebesa. Tomuto arch-cherubovi říkejme Duchovní Ježíš Kristus (zkráceně DJK), protože tento arch-cherub se stal na čas člověkem Ježíšem Kristem. Byl to on, kdo dával andělům příkazy při stvoření.

Kontrolu vykonané stvořitelské práce a řízení dalšího vývoje lidí prováděla druhá skupina andělů, vedená druhým arch-andělem Gabrielem. Metody kontrol určovali jejich bohové, které vedl druhý arch-cherub. Ten měl v druhých nebesích postavení velekněze. Tento arch-cherub se stal satanem. [75](#)

Poznámka: Slovo *arché* znamenalo v řečtině někoho, kdo byl na počátku a následkem toho požívá autoritu zakladatele. [76](#) V druhých nebesích to byli zmínění arch-cherubové a v prvních nebesích arch-andělé Michael s Gabrielem. Na Zemi by takové postavení měli Adam s Evou, kdyby si byli bývali zasloužili žít dodnes. V některých místech Bible se místo toho používá slovo *starý* (např. *starý na dny*, *věkovitý* a pod – např. u Daniela). Také se užívá předpony „*pra-*“, (některé překlady například užívají ve Zj.20:2 pro satana slova *prahad* a podobně.)

Satan také stanovil jako zkoušku stvořených lidí jejich chování vzhledem ke dvěma významným stromům v Edenu: stromu života a stromu poznání dobrého a zlého.

Andělé, kteří prováděli stvoření, však nečekali na příkaz k dalšímu stvoření v šestém stvořitelském dnu, ale rozhodli o tom sami. Ačkoli nevěděli, k jakému dalšímu stvoření dostanou instrukce, rozhodli sami také o tom, že to budou bytosti podobné jim:

1.M.1:26	<i>I řekl Bůh: "Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi."</i>
1.M.1:27	<i>Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.</i>

To bylo porušení kompetence a satan, který jejich stvořitelský krok ihned zpochybnil, (zřejmě proto) stanovil onen známý velmi příkrý test kvality stvořených lidí spojený s krutým trestem při jeho nezvládnutí.

Poznámka: Satan soustavně napadal kvalitu i těch nejlepších stvořených lidí a nutil tak DJK, aby dokazoval opak (viz např. Job 1:9-11; 2:4,5; Zach.3:1,2; Zj.12:10).

Vzhledem k právu satana a jím řízených andělů na přijímací zkoušku nebylo proto možné zachránit stvořené lidi jinak než nějakou dohodou mezi DJK a satanem.

Skutečný stav věcí na počátku

DJK věděl, že zkouška byla nad možností Evy, která některé věci nevěděla (na příklad to, že co je pro člověka jedovaté, nemusí být jedovaté pro zvíře). Rozpor, který zjevně pozorovala, si sama vysvětlit nemohla. Mohla sice jít a zeptat se Adama a ten se mohl po případě zeptat anděla, který ho vychovával. Nicméně jí nebylo možné obvinít ze zlého úmyslu. [77](#) DJK věřil, že lidé (byť stvoření bez příkazu) byli stvořeni dostatečně dobře a že jsou schopni dalšího pozitivního vývoje. Byl přesvědčen, že vina byla na satanovi, který jednání Evy vyprovokoval, a že i první test lidí byl nad jejich možností. Ale Nejvyšší Bůh Otec ustanovil na samém počátku jako garanta ochrany stvoření satana (Ez.28:16).

DJK měl od počátku úkol řešit případné havarijní situace:

1.Pe.1:20 [KP]	[EP]	[PNS]
<i>Předzvěděného zajisté před ustanovením světa, zjeveného pak v časech posledních pro vás,</i>	<i>byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci časů.</i>	<i>Byl ovšem předem známý před založením světa, ale byl učiněn zjevným na konci časů kvůli vám,</i>

Zbývala mu proto jen jedna možnost: Dohodnout se se satanem.

Poznámka: O takové dohodě sice Bible nic nepíše, ale všechny okolnosti to potvrzují. DJK nemohl nic činit svévolně a svůj postup musel dodatečně ospravedlnit. [78](#) Když zjevně dosáhl odkladů trestů, nemohl to učinit jinak než dohodou se satanem. Satan totiž ještě dlouho nebyl usvědčen z porušení tehdy platných zákonů a pravidel nebo ze zlé vůle a dokonce směl až do důkazu provedeného Ježíšem Kristem vystupovat vůči lidem Božím jménem. [79](#)

Dohoda mezi DJK a satanem

Co muselo být předmětem dohody?

Prosbě DJK, aby byla lidem dána možnost nápravy odkladem trestu bez protislužby, určitě nebylo satanem vyhověno – o satanovi toho víme dnes dost na to, abychom věděli, že doufat v jeho milosrdenství je pošetilé. DJK tedy musel nabídnout kompromis – trest bude odložen do předem stanoveného data, do kterého musí být prokázáno, že poučený člověk nepodlehne satanovu morálnímu pokušení.

V dohodě muselo být ještě více. Satan by na příklad určitě nepřipustil, aby DJK vysvobodil Izraelity z Egyptského otroctví demonstrací své moci, protože se dalo snadno namítnout, že Izraelité Boha respektovali ze strachu. Na příklad z knihy Job víme, jak satan dokonce namítal, že Job činí všechno dobré jen proto, že byl zkorumpován, mimo jiné i ochranou jeho bohatství a potomků.

Job 1:10	<i>Vždyť jsi ho ze všech stran ohradil, rovněž jeho dům a všechno, co má. Dílu jeho rukou žehnáš a jeho stáda se na zemi rozmohla.</i>
-------------	--

I Abrahámovu oběť svého syna Izáka se satan snažil znehodnotit námitkou, že to Abrahám udělal jen ze strachu z Boha:

1.M.22:12 [KP]	<i>I řekl jemu: Nevztahuj ruky své na pachole, aniž mu co číň; neboť sem již poznal, že se Boha bojíš, když si neodpustil synu svému, jedinému svému pro mne.</i>
-------------------	---

Poznámka: Všimněme si, že anděl také ironicky použil výraz "*neodpustil synu svému*", pokud šlo o Izáka, jako kdyby se Izák vůči němu něčím provinil. Nemělo by nás také překvapit, že anděl předal Abrahámovi zaslíbení. Učinil to zřejmě na příkaz DJK. [80](#)

Jak tedy dohoda asi vypadala?

Satan nebude trvat na okamžitých trestech a dovolí, aby DJK po dohodnutou dobu zkoušel vychovávat a kultivovat lidstvo. Za tím účelem si DJK může vybrat jednoho člověka a potom jeho potomstvo, které smí být vzorem pro ostatní lidstvo. Ostatní lidstvo jinak ale zůstane pod správou Gabriele a jeho andělů-ochránců. [81](#)

DJK bude moci při výchově použít sílu a jakýkoli nátlak včetně vyhrůžek, týrání i zabíjení.

DJK zato musí do dohodnuté doby předvést člověka, který obstojí v satanových zkouškách. Tato doba byla určena podle Daniele 9:24.

Pokud takový člověk ve zkoušce obstojí, smí satan zase naopak zkoušet jeho samého i jeho potomstvo (samozřejmě duchovní) tím, že ho vystaví dlouhodobému psychickému i silovému nátlaku (výměnou za možnost, kterou si vyhradil DJK), aby prokázalo, že dosáhlo potřebné kvality. Tohoto člověka spolu s jeho potomstvem musí DJK definitivně zničit na místo Evy.

Na tomto základě začala probíhat výchova lidstva. Výchovu stanovoval DJK a používal k tomu jako ochránce zatím svého jediného spojence mezi anděly – arch-anděla Michaela. [82](#)

Další vývoj

První období výchovy člověka

První stvořený člověk – Adam [83](#) – byl zřejmě vychováván od nejtělejšího věku. Vychovateli mu byli s největší pravděpodobností dva andělé (pověření Michaelem a Gabrielem) [84](#), představující matku a otce. Podle pravidla, že výchovu od narození do cca šesti let věku obstarává převážně matka a od deseti let výše naopak otec [85](#) můžeme právem očekávat, že výchovu Adama v době, kdy o něm začíná psát Bible, už obstarával jen andělský otec. Andělská matka však byla jistě také přítomna, protože když anděl řekl první proroctví o Adamovi a jeho mužských potomcích

1.M.2:24	<i>Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.</i>
----------	---

zmínil se jasně i o matce. [86](#) Je to logické, protože Adam musel mít alespoň nějaký základ vzoru rodinného života a především výchovy potomstva.

Jak už jsme si ukázali, [87](#) Adam zjevně brzy po fyzickém dospění projevoval značné sebevědomí, a proto mu (buď na jeho přímé přání, nebo sice nepřímé nicméně velmi zřetelné) jeho andělské rodiče dali vybudovat samostatné „obydlí“ – rajskou zahradu v území nazvaném později Eden

1.M.2:8	<i>A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil.</i>
---------	--

příčemž označení *na východě* znamenalo výraz Božího znepokojení. [88](#)

Popis vývoje, který je výše uveden, ukázal, že první lidé ničím ani jen trochu nenaznačili, že by se chystali začít plnit úkol, ke kterému vlastně byli stvořeni. Když lidé inspirovaní satanským hadem padli do jím připravené pasti, zařídil DJK, že nezemřeli, ale dostali tresty za to, že se nijak neangažovali v plnění hlavního úkolu: množit se a ovládnout a spravovat Zemi i s jejími zvířaty.

Adam s Evou byli sice vyhnáni z ráje, ale DJK se postaral o to, aby byli stimulováni k aktivitě: Adam byl donucen k práci hladem a Eva byla donucena k početí nově vzniklou pohlavní touhou. Měli rajskou zahradu na dohled a to jim stále připomínalo, o co svou neposlušností přišli. A aby podnítil Adamovu zvědavost, nechal DJK „chránit“ vchod do zahrady jen jakýmsi rotujícím světelným majákem. [89](#)

1.M.3:24 [PNS]	<i>A tak vyhnal člověka a postavil na východě zahrady Eden cherubíny a planoucí ostří meče, který se neustále otáčel, aby střežili cestu ke stromu života.</i>
-------------------	--

Adam se však ani nepokusil onen maják obejít a vniknout do zahrady (což by jinak po čase učinilo snad každé zvíře). Prokázal tím svou pokračující netečnost a nezájem o jakýkoli pokrok.

Poznámka: Adam nikdy neučinil žádný krok pokory nebo lítosti. Nikdy nepožádal o odpuštění. Eva učinila pouze jeden – viz její výrok po porození prvního syna. O dalším rovněž nejsou žádné zprávy.

Satan vyhrál hned „první kolo“: „Řekl“ lidem, že nezemřou, a oni opravdu nezemřeli. A chování lidí také v té době neskýtalo žádnou viditelnou naději na pokrok. Jeho odsudek stvořených lidí se na první pohled potvrzoval.

První pokusy lidí o návrat do ráje

Synové ale cestu zpět do ráje už hledat začali. Přišli totiž na to, jak si jeden druhého naklonit. Objevil to asi Kain, který pravděpodobně dal něco ze svého přebytku potravin Ábelovi a zjistil, že Ábel projevil vděčnost. Kaina proto nejspíš napadlo, že by si takto mohl naklonit i anděla, který byl pro něj představitelem Boha, a nabídl ze svého přebytku i jemu. Ábel to rychle napodobil a nabídl andělovi nějaké maso a „tuk“ z ovcí, které pěstoval, a které byly jeho nejcennější – prvorozené. [90](#)

1.M.4:3	<i>Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země.</i>
1.M.4:4	<i>Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar,</i>
1.M.4:5	<i>na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl. Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři.</i>

Oba zřejmě doufali, že touto cestou by si mohli anděla naklonit a dostat povolení vrátit se do rajské zahrady.

Kain musel být velmi překvapen, když anděl projevil zájem jen o nabídnuté maso a další části ovcí. Jíst maso přece neměli povoleno (!) [91](#)

1.M.1:29	<i>Bůh také řekl: "Hle, dal jsem vám na celé zemi každou bylinu nesoucí semena i každý strom, na němž rostou plody se semeny. To budete mít za pokrm.</i>
----------	---

Kain nepochopil, že zatím co on pěstoval obilí jen pro potřebu své obživy, [92](#) Ábel se věnoval chovu ovcí nejen pro kůži, kterou potřebovali na odění, a napodoboval tak anděla, který jim z kůže opatřil první oděv

1.M.3:21	<i>Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je.</i>
----------	---

ale tak začal plnit hlavní úkol – věnoval se poznávání zvířat. Kůži si totiž mohl opatřit i z uloveného zvířete; k tomu nepotřeboval chovat ovce.

Kain si však určitě vzpomněl na proroctví o dvou semenech a uvědomil si, že on by mohl být tím neschváleným – a napadeným (!)

1.M.3:15[PNS]	<i>A položím nepřátelství mezi tebe a ženu a mezi tvé semeno a její semeno. On ti zhmoždí hlavu a ty mu zhmoždíš patu."</i>
---------------	---

Anděl mu proto řekl, že i on může být schválen, a Kain to jistě řekl Ábelovi. Ábel však si byl jist svým schválením a Kainovým neschválením, a Kainovi zřejmě odpověděl záporně; [93](#) tak, že Kain se rozhodl, že to bude on, kdo zhmoždí hlavu svému bratrovi. Jenže to s úderem (jistě ze strachu) přehnal a zabil ho.

Bůh dal šanci Kainovi

Na rozdíl od všeobecného mínění, které považuje Ábela za trvale lepšího než Kaina, Bůh rozhodl jinak. Zatím co Ábel nebyl ochráněn a zemřel, přestože Bůh o jeho ohrožení věděl (proto včas varoval Kaina), Kain nakonec projevil pokání a uznal svou vinu i oprávnění trestu.

1.M.4:13	<i>Kain Hospodinu odvětil: "Můj zločin je větší, než je možno odčinit."</i>
1.M.4:14	<i>Hle, vypudil jsi mě dnes ze země. Budu se muset skrývat před tvou tváří. Stal jsem se na zemi psancem a štvancem. Každý, kdo mě najde, bude mě moci zabít."</i>

Za toto uznání své viny dostal Kain šanci: Bůh mu slíbil kromě trestu i ochranu:

1.M.4:15	<i>Ale Hospodin řekl: "Nikoli, kdo by Kaina zabil, bude postižen sedmeronásobnou pomstou." A Hospodin poznamenal Kaina znamením, aby jej nikdo, kdo ho najde, nezabil.</i>
----------	--

Neumíme si zatím ani představit, o jaké znamení šlo. Muselo však být schopno odradit jakéhokoli tehdejšího člověka od smrtelného útoku, a takový útok nebo alespoň pronásledování určitě hrozilo. Bůh přece řekl:

1.M.4:12	<i>Budeš-li obdělávat půdu, už ti nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem."</i>
----------	--

Kdo by ale mohl být takovým útočníkem?

Bible velmi dlouho uvádí v rodokmenech pouze mužské potomky, takže můžeme předpokládat, že kromě Kaina a Ábela měli Adam s Evou ještě blíže neurčený počet dcer. Protože o Kainovi je řečeno, že teprve až po Božím rozsudku

1.M.4:16	<i>Kain odešel od tváře Hospodinovy a usadil se v zemi Nódu, východně od Edenu.</i>
----------	---

se oženil a měl prvního syna

1.M.4:17a	<i>I poznal Kain svou ženu, ta otěhotněla a porodila Enocha.</i>
-----------	--

zatímco o Ábelových potomcích nemáme žádnou zprávu, můžeme právem očekávat, že Ábel zemřel bezdětný.

Když tedy Kain mluvil o tom, že by ho mohl každý, kdo ho najde, zabít, nemohl v přítomné době mluvit o nikom jiném než o svých rodičích a o svých sestřích, a až teprve v budoucnu pak o dalších svých sourozencích případně jejich potomcích. A to ještě nevíme, zda se to dozvěděli, protože i před Bohem samým to Kain původně zapřel

1.M.4:9 *Hospodin řekl Kainovi: "Kde je tvůj bratr Ábel?" Odvětil : "Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?"*

takže před nimi zcela jistě také.

Jaké to byly mezi prvními lidmi vztahy! Bylo jich přece velmi málo (když budeme předpokládat, že poměr počtu narozených chlapců a dívek byl přibližně 1:1, tak měl Kain pravděpodobně dvě nebo o několik málo více sester) a ještě by více mysli na pomstu než na svou osamělost ... a proč by mysli na pomstu? Že by Ábel byl býval svými rodiči a sestrami tak oblíben? Nic takového z Písma neplyne.

A Kain měl strach dokonce i o svého syna!

1.M.4:17b *Tu se dal do stavby města a nazval to město Enoch, podle jména svého syna.*

Městem se tehdy jistě mínilo ohrazené a opevněné sídliště a jeho jediným smyslem byla ochrana před útokem zlodějů a násilníků. Kain se už tehdy bál pomsty na svém synovi.

Lidé v té době si zřejmě neprokazovali žádné milosrdenství ani žádnou laskavost.

Poznámka: Křesťané budou poukazovat na slova apoštola Pavla

Žid.11:4 *Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain a dostalo se mu svědectví, že je spravedlivý, když Bůh přijal jeho dary; protože věřil, ještě mluví, ač zemřel`.*

a budou argumentovat, že Ábel byl shledán jako spravedlivý. Jeho spravedlnost však byla v tom, že zvolil vhodnější dary než Kain, a nikoli v tom, jak se vůči němu zachoval později.

Ochráněný Kain však už dále neprojevil žádnou známku své nápravy. Boží milosrdenství ještě nemělo viditelný úspěch a to stále ještě nahrávalo satanovi.

Další potomci

O Kainových potomcích je v Bibli řečeno

1.M.4:18 *Enochovi se narodil Írad, Írad zplodil Mechújáela, Mechújáel zplodil Metúšáela, Metúšáel zplodil Lámecha.*

a o nikom z nich není zpráva, že by byl ohrožen, natož zabit. A přesto se stala zvláštní věc:

1.M.4:19 *Lámech pojal dvě ženy; jedna se jmenovala Áda a druhá se jmenovala Sila.*

1.M.4:23 *Tu řekl Lámech svým ženám: "Ádo a Silo, poslyšte můj hlas, ženy Lámechovy, naslouchejte mé řeči: Zabil jsem muže za své zranění, pacholika za svou jizvu. [94](#)*

1.M.4:24 *Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech sedmdesátkrát a sedmkrát."*

Lámech nepochopil, že Kain dostal ochranu proto, že uznal svou vinu i oprávněnost trestu, a „opatřil“ si ochranu podle špatně pochopeného precedentu. Domníval se, že jeho ochrana bude větší, protože se mstil, zatímco Ábel Kainovi fyzicky nic neudělal.

Satanův úspěch tak pokračoval: Nesplněná hrozba smrti za první lidské přestoupení Božího příkazu naučila nejen první lidi ale i jejich potomky tomu, že se jí od Boha nemusejí bát.

A satanova „koncepte“ byla úspěšná i v pozitivním smyslu slova: Nikoli potomci Ábelova nástupce Šéta, ale potomci Kainovi se vyznačovali tím, že se stali objeviteli nových cest a metod a tak šli po cestě vedoucí k ovládnutí Země – neboli správným směrem.

1.M.4:20	<i>Áda porodila Jábala, který se stal praotcem těch, kdo přebývají ve stanu a u stáda.</i>
1.M.4:21	<i>Jeho bratr se jmenoval Júbal; ten se stal praotcem všech hrajících na citaru a flétnu.</i>
1.M.4:22	<i>Také Sila porodila, a to Túbal-kaina, mistra všech řemeslníků obrábějících měď a železo. Sestrou Túbal-kainovou byla Naama.</i>

Tato zkušenost se vryla do lidské paměti a především genů natolik, že dodnes mnoho vychovatelů pokládá za vhodné vychovávat děti k agresivitě, místo aby v nich pěstovali zvědavost a touhu ovládnout přírodu.

Poznámka: Srovnajme, jak Ježíš Kristus reagoval na přání svých učedníků, aby jim dal více víry:

Luk.17:5	<i>Apoštolové řekli Pánu: "Dej nám více víry!"</i>
Luk.17:6	<i>Pán jim řekl: "Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: ‚Vyrvi se i s kořeny a přesad' se do moře‘, a ona by vás poslechla."</i>

Víru jim sice dát nemohl, ale mohl je motivovat, aby si ji pěstovali. A nabídl jim jako motiv nikoli moc nad lidmi, ale moc nad živou přírodou. V obdobném případě jim jako motiv nabídl moc nad neživou Zemí:

Mat.17:20	<i>... Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrnko hořčice, řeknete této hoře: "Přejdi odtud tam", a přejde; a nic vám nebude nemožné."</i>
-----------	---

Dal jim tím najevo, že mají svou touhu po moci směřovat k plnění úkolu stanoveného lidem před stvořením.

První vzývání Božího jména

1.M.4:25	<i>I poznal opět Adam svou ženu a ta porodila syna a dala mu jméno Šét (to je [Do klína] vložený). Řekla: "Bůh mi vložil do klína jiného potomka místo Ábela, kterého zabil Kain."</i>
1.M.4:26	<i>Šétovi se narodil syn; dal mu jméno Enóš. Tehdy se začalo vzývat jméno Hospodinovo.</i>

Proč začali lidé vzývat Boží jméno po narození Énoše?

Zkusme se vžít do jejich situace:

Nemocní nebyli, stárnutí postupovalo tak pomalu, že ho nepozorovali. Museli sice pracovat, ale hladem ani žízní ani jiným nedostatkem netrpěli. Co tedy asi od Boha chtěli?

Jediné, po čem jistě toužili, byl blahobyt v rajske zahradě, která stále existovala a kterou měli na dohled. Určitě pomalu ale jistě pustla, ale o to více měli potřebu napravit, co zanedbali. Vstup do ní byl však stále střežen cheruby (viz výše).

A v co asi doufali?

Bůh přece v rozsudku řekl hadovi:

1.M.3:15	<i>Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrťí hlavu a ty jemu rozdrťíš patu."</i>
----------	---

Prvním lidem nic neslibil, ale hovořil o dvou semenech – potomcích. Když jejich první potomci toužili vejít zpět do edenského ráje, nemohli přece takovou naději přehlédnout.

Už Kain s Ábelem mysleli na tuto možnost. Jim to nevyšlo: jeden zemřel a druhý byl potrestán. Takže to zkoušela další generace, ale není o nikom psáno, že by se někdo pokoušel podobně jako oba první bratři o nějaké nové získání náklonnosti Boha. Určitě považovali pokus Kaina a Ábela za neúspěšný a proto nevhodný k napodobení, ale nic jiného je zjevně nenapadlo.

Tak začali Boha vzývat: Co máme učinit, abychom se mohli vrátit do Edenu? Kdo je tím semenem ženy?

Jenže Bůh neodpověděl. Proč?

Další neplánovaný zásah do vývoje lidstva

Během popisovaných událostí se totiž začalo dít něco zcela jiného: Mezi prvními lidmi se objevili jiní andělé. Dali mimo jiné lidským ženám najevo, že si je chtějí brát za manželky a že chtějí s nimi plodit potomstvo,

1.M.6:1	<i>Když se lidé počali na zemi množit a rodily se jim dcery, viděli synové božští,</i>
---------	--

1.M.6:2	<i>jak půvabné jsou dcery lidské, a brali si za ženy všechny, jichž se jim zachtělo.</i>
---------	--

a ženy se zřejmě nejen nebránily, ale daleko spíše souhlasily. Dokonce byly pravděpodobně samy aktivní, protože se Bible ani náznakem nezmiňuje o tom, že by jim v tom jejich otcové a bratři sebeměně bránili. A to by jistě dělali, kdyby to mělo ze strany andělů charakter násilí nebo alespoň nátlaku. **95** A protože se dcery rodily samozřejmě i první dvojici lidí, začal tento jev velmi brzy – možná už v době Kaina a Ábela. Že to bylo brzy, svědčí informace při narození dalšího syna

1.M.5:3	<i>Ve věku sto třiceti let zplodil Adam syna ke své podobě, podle svého obrazu, a dal mu jméno Šét.</i>
---------	---

Výraz „*ke své podobě, podle svého obrazu*“ svědčí o tom, že už tehdy byl obklopen lidmi pocházejícími z „andělského semene“, a že jeho syn Šét z tohoto andělského semene nepocházel.

Takže se objevilo úplně nové „*semeno*“ – semeno andělů, porušivších Boží zákon:

Juda 6	<i>Také anděly, kteří si nezachovali své vznešené postavení, ale opustili určené místo, drží ve věčných poutech v temnotě pro veliký den soudu.</i>
--------	---

Toto plevelné semeno rychle převládlo a na velmi dlouhou dobu semeno ženy „udusilo“.

Andělé svým oplodňováním žen téměř úplně znemožnili vyvíjení „semena ženy“. Jejich „semena“ sice často projevovala velké iniciativy a zřejmě Zemi ovládla; [96](#) dokazuje to mj. text

1.M.6:4	<i>Za oněch dnů, kdy synové božští vcházeli k dcerám lidským a ty jim rodily, vznikaly na zemi zrůdy, ba ještě i potom. To jsou ti bohatýři dávnověku, mužové pověstní.</i>
---------	---

Poznámka: „Zrůdy“ se objevovali skutečně i „potom“ – tj. po potopě, v níž byli dotyční andělé uvrženi do tartaru. [97](#) To zase dokazuje text

4.M.13:33	<i>Viděli jsme tam zrůdy. Anákovci totiž patří ke zrúdám a zdálo se nám, že jsme nepatrní jako kobylinky, vskutku jsme v jejich očích byli takoví."</i>
-----------	---

Ale semeno andělů se projevilo jako násilnické: Zřejmě také začalo používat práci otroků. Dokazují to slova Noéma, který slovo otrok použil v Bibli poprvé, a proto ho musel znát z doby před potopou:

1.M.9:25 [PNS]	<i>A tak řekl: "Ať je Kanaán prokletý. Ať se stane nejnižším otrokem svých bratrů."</i>
1.M.9:26 [PNS]	<i>A dodal: "Požehnaný buď Jehova, Semův Bůh, a ať se Kanaán stane jeho otrokem."</i>
1.M.9:27 [PNS]	<i>Ať Bůh přidělí rozsáhlý prostor Jafetovi, a ať přebývá v Semových stanech. Ať se Kanaán stane též jeho otrokem."</i>

Stalo se však ještě něco horšího: Bylo objeveno smilstvo a dokonce i některé jeho následky. Vyplývá to z některých dalších zpráv:

Lámech, který si vzal dvě ženy

1.M.4:19	<i>Lámech pojal dvě ženy; jedna se jmenovala Áda a druhá se jmenovala Sila.</i>
----------	---

s největší pravděpodobností napodobil anděly, kteří si také zjevně brali více žen. Jenže, vycházíme-li z pravděpodobnosti porodů dívek a chlapců v poměru 1:1, ženy, které si vzali andělé, musely přece jiným lidským mužům chybět! Je velmi pravděpodobné, že se následkem toho začala také rozvíjet homosexualita mužů. [98](#)

Také Chám, který se ukájel pohledem na spícího a nahého otce Noéma, okoukal tento postoj od někoho ještě před potopou, a jistě to nebyl ojedinělý případ:

1.M.9:22	<i>Chám, otec Kenaanův, spatřil svého otce obnaženého a pověděl to venku oběma svým bratřím.</i>
----------	--

A proroctví Noémovi vzhledem k Chámovi, které je obvykle vykládáno jako soud, svědčí o tom, že Noé vyzoroval následky smilnicích mužů. Když totiž vyřkl soud, netýkal se Cháma, ale jeho syna, a Noé by přece netrestal nevinného! Muselo to tedy být proroctví, a muselo být založeno na dřívější zkušenosti – zkušenosti z podobných případů a jejich následků uskutečnivších se před potopou.

Ale to ještě není všechno.

„Zrůdy“ se jistě projeví nejen v nadměrné velikosti nových andělo-lidí. Jistě ale byli mezi nimi i lidé naopak malého vzrůstu. [99](#) A jistě se rozptyl genů projevil i v rozptylu inteligence: Objevili se mezi nimi jistě i lidé s mimořádně nízkou ale i mimořádně vysokou inteligencí. Kombinace nadprůměrné inteligence a agresivity a naopak podprůměrné inteligence a submisivity potom pravděpodobně vedla k pozdějšímu vzniku velkých rozporů mezi inteligencí lidí typu aristokracie versus poddaní. Pozdější tvrzení některých mocných o tom, že mají božský původ, byly dost možná odvozeny z této skutečnosti, z politických důvodů upravené vždy podle místní „potřeby“.

Jaký smysl měl tento andělský zásah?

Připomeňme si, že běžně je přičítán jen hříšným choutkám mužské části andělů. Tak jednoduché to však není.

Jak to?

1) Andělé v prvních nebesích [100](#) sice mají též rodiny, jak říká apoštol Pavel:

Ef.3:15 PNS]	<i>jemuž každá rodina v nebi a na zemi vděčí za své jméno,</i>
--------------	--

avšak tyto rodiny jsou spojeny jiným svazkem než manželským, což potvrzuje sám Ježíš Kristus:

Mat.22:30	<i>Po vzkříšení se lidé nežení ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé.</i>
Mar.12:25	<i>Když lidé vstanou z mrtvých, nežení se ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé.</i>
Luk.20:35	<i>Avšak ti, kteří byli hodni dosáhnout budoucího věku a vzkříšení z mrtvých, nežení se ani nevdávají.</i>
Luk.20:36	<i>Vždyť už nemohou zemřít, neboť jsou rovni andělům a jsou syny Božími, poněvadž</i>

	<i>jsou účastni vzkříšení.</i>
--	--------------------------------

Zřejmě jde o rodinné svazky duchovní povahy podobně jako u křesťanů:

Gal.6:10	<i>A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry.</i>
Ef.2:19	<i>Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině.</i>

Poznámka 1: Nesprávnou představu, že andělé jsou bezpohlavní, vylučuje sám fakt, že s lidskými ženami měli potomstvo.

Poznámka 2: Ženám se takové věci nelíbí, ale měly by si uvědomit, že jejich vztah k rodině a hlavně dětem byl určen trestným instinktem, který ovlivňuje jejich city, a nikoli intelektem. Příčinou trestu byla nechuť Evy mít potomstvo. [101](#)

Proto se v právním slova smyslu nedopustili cizoložství.

2) Ze smilstva tyto anděly sice obviňuje Juda a přirovnává je k obyvatelům Sodomy a Gomory: [102](#)

Juda 7	<i>Podobně jako oni i Sodoma, Gomora a okolní města se oddaly smilstvu, propadly zvrhlosti, a jsou nám výstražným příkladem trestu věčného ohně.</i>
-----------	--

ale srovnání s nimi už totožné není:

Sodoma a Gomora nebyly zničeny ohněm, který by bylo možné označit jako věčný. Města shořela a oheň zanedlouho zmizel (1.M.19:28). [103](#)

Obyvatelé Sodomy a Gomory jednaly proti „přirozenému užívání těla“, ale neměli smlouvu s Bohem, a tudíž nebyli pod zákonem.

Andělé naopak byli členy již velmi vyspělé společnosti, určitě věděli, co dělají, a tyto věci měli svými zákony jistě ošetřeny. Na rozdíl od obyvatel oněch měst, kteří zemřeli a byli uloženi v Hádu (a tedy nemají vědomí), andělé byli posláni do Tartaru, kde byli a jsou při vědomí a navíc mohou vstupovat do lidí. O těchto andělech říká apoštol Pavel přímo, že budou souzeni lidmi (1.Kor.6:3).

Musíme navíc počítat s tím, že Juda ve skutečnosti vyčítá andělům, že oni zapříčinili smilstvo u lidských mužů, a nikoli, že se ho oni dopouštěli sami. Tady se nejspíše projevila již tehdy existovavší nejasnost mezi pojmy *smilstvo* a *cizoložství*, kdy oba pojmy byly zaměňovány nebo směřovány či přímo ztotožňovány. [104](#)

Protože Bůh své zákony nemění (srovnej Mal.3:6), musela být vina obou odlišná. A nejen to. Andělé museli mít ke svému zásahu nějaký důvod, který teprve budou posuzovat a soudit lidé. Důvod, který zřejmě byl mnohem významnější, protože při potřebě trestu za smilstvo by nebylo třeba čekat na soud lidí.

Jaký?

Musel souviset se sporem, který vznikl o kvalitu stvořených lidí. Připomeňme si, že první lidé se vyhýbali práci, těžkostem spojeným s plozením dětí, a (až na Ábela) nejevili zájem o plnění základního úkolu lidstva – ovládnutí planety Země včetně její biosféry. To souviselo s tím, že andělé jednali při stvoření lidí svévolně.

První výsledky chování lidí se zdály napovídat, že satanova kritika je oprávněná. Andělé velmi pravděpodobně propadli nejistotě, a někteří z nich se vnášením svých genů do lidstva zřejmě pokusili o nápravu či alespoň zvýšení pravděpodobnosti úspěchu, a to i za cenu značného rizika. Úspěch či neúspěch takového zákroku mohou hodnotit jen ti, kteří jím byli zasaženi, lidé. Proto to budou lidé, kteří je za to budou soudit.

Následky zásahu

Přímý popis následků zásahu máme v Bibli:

1.M.6:5	<i>I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvar jeho myslí i srdce je v každé chvíli jen zlý.</i>
1.M.6:11	<i>Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí.</i>
1.M.6:12	<i>Bůh pohleděl na zemi; byla zcela zkažená, všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu.</i>

Vzhledem k tomu, že Adam s Evou nejevili žádné známky násilných sklonnů a že Kainův útok byl zjevně vyprovokován strachem (viz výše), můžeme považovat násilí za následek andělského zásahu – nebo alespoň jako vliv zcela převažující. Tento fakt uznali i andělé sami a proto se rozhodli k likvidaci celého stvoření potopou.

Jsou však tady další otázky:

Jak to, že kromě lidí byla zkažena i země?

a jak pokazilo svou cestu i všechno tvorstvo?

Země byla prokleta už kvůli Adamově lenosti:

1.M.3:17	<i>Adamovi řekl: "... Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení.</i>
1.M.3:18	<i>Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny.</i>
1.M.3:19	<i>V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země z níž jsi byl vzat. ..."</i>

ale to není proroctví o její zkaženosti. Z Božího hodnocení vyplývá, že muselo dojít k těžkému a pravděpodobně nenávratnému poškození ekosféry, protože je řeč nejen o zemi ale i o tvorstvu. Bible o tom nic bližšího nepraví, ale tehdejší prostředky násilí (předpokládejme, že ještě nebyly k dispozici kovové zbraně) vedly asi k vypálení velkých rostlinných oblastí ohněm (při bitvách a obléháních) a k vyhubení mnoha živočichů důležitých pro potravní řetězce – jednak pro jídlo lovců, [105](#) a jednak z jejich „rozkoše“ ze zabíjení zvěře. Vzhledem k tomu, že Noé mohl vzít množství zdravých zvířat do archy, Bible určitě slovy „všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu“ nemínila, že bylo nemocné. Nicméně sama skutečnost, že Noé měl vzít dvojice suchozemských živočichů z každého

druhu – rozumějme přeživšího – svědčí o tom, že jich ani zdaleka nebylo tolik co na počátku.
[106](#)

Hlavním důvodem úmyslu zničení lidstva potopou bylo zřejmě „ničení či hubení Země“ (srovnej Zj.11:18) – tedy ohrožení základního úkolu, který lidstvo dostalo.

Vstup DJK do řešení krize

První satanův neúspěch

Zhroucení ekosféry následkem andělského zásahu byl první satanův neúspěch (pochopitelně ho však – jako obvykle – svedl na ony anděly). Nicméně úplnou likvidací lidstva by byl znemožněn důkaz o tom, že lidé nebyli stvořeni tak špatně, aby nebyla možná jejich převýchova. DJK proto provedl (a stále provádí) mnohem důkladnější průzkum lidí, než andělé. Dokazují to slova:

2.Par.16:9	<i>Neboť oči Hospodinovy obzírají celou zemi, takže se mohou vzchopit ti, jejichž srdce je cele při něm....</i>
Ž.34:16	<i>Oči Hospodinovy jsou obráceny k spravedlivým, když volají o pomoc, on nakloní své ucho.</i>
Ž.33:18[KP]	<i>Aj , oči Hospodinovy patří na ty, kteříž se ho bojí, a na ty; kteříž očekávají milosrdenství jeho,</i>
Př.15:3	<i>Oči Hospodinovy jsou na každém místě, pozorně sledují zlé i dobré.</i>
Př.22:12[KP]	<i>Oči Hospodinovy ostříhají umění; ale snažnosti ošemetného převrací.</i>
1.Pe.3:12 [PNS]	<i>Jehovovy oči jsou totiž [upřeny] na spravedlivé a jeho uši k jejich úpěnlivé prosbě; ale Jehovův obličej je proti těm, kteří činí špatné věci."</i>

To vysvětluje rozpor mezi andělským všeobecným hodnocením, uvedeném v 1.M.6:5 a mezi slovy

1.M.6:8 *Ale Noe našel u Hospodina milost.*

Svědčí to o tom, že Noé byl jediný, kdo věřil, že má smysl hledat Boha a žádat jeho pomoc ve správných věcech. Ale protože to mohl činit on, mohli to činit i ostatní. A nečinili-li to, znamenalo to také, že nechtěli. Proto byli odsouzeni:

Žid.11:7 *Noé věřil, a proto pokorně přijal, co mu Bůh oznámil a co ještě nebylo vidět, a připravil koráb k záchraně své rodiny. **Svou vírou vynesl soud nad světem** a získal podíl na spravedlnosti založené ve víře.*

DJK tedy našel člověka, který vyhověl jeho požadavkům, a opět rozhodl o tom, že nebude zničeno všechno. Měl k tomu ještě další důvod: V sedmé generaci od počátku [107](#) se totiž objevil muž jménem Henoch, o němž je svědectví, že „chodil s Bohem“.

1.M.5:21 *Ve věku šedesáti pěti let zplodil Henoch Metúšelacha.*

1.M.5:22	<i>A chodil Henoch s Bohem po zplození Metúšelacha tři sta let a zplodil syny a dcery.</i>
1.M.5:23	<i>Všech dnů Henochových bylo tři sta šedesát pět let.</i>
1.M.5:24	<i>I chodil Henoch s Bohem. A nebylo ho, neboť ho Bůh vzal.</i>

Poznámka 1: Nečekejme, že šlo o člověka nějakých z dnešního pohledu vynikajících mravních kvalit – pouze ve srovnání s tehdejšími ostatními lidmi.

Žid.11:5	<i>Henoch věřil, a proto nespáčil smrt, ale Bůh ho vzal k sobě. „Nebyl nalezen, protože ho Bůh přijal.“ Ještě než ho přijal, dostalo se Henochovi svědectví, že v něm Bůh našel zalíbení.</i>
Juda 1:14	<i>Prorokoval také o nich Henochovi, sedmý od Adama: Hle, přichází Pán s desetitisíci svých svatých,</i>
Juda 1:15	<i>aby vykonal soud nade všemi a usvědčil všechny bezbožné z jejich skutků, které kdy ve své bezbožnosti spáchali, i ze všech zpupných řečí, které ti hříšníci mluvili proti němu.</i>

Henoch „usvědčil všechny bezbožné“ – tj. téměř všechny ostatní; byl osamocen. Jeho proroctví bylo jistě velmi ohnivé a vzbudilo takovou nenávist, že „hříšníci mluvili proti němu“, a určitě nejen mluvili – aby ho nezabili, musel ho Bůh přenést na bezpečné místo.

Poznámka 2: Henoch byl odnesen do nebes, když mu bylo právě 365 let. To nemohla být náhoda, protože je to délka roku ve dnech a všechny věky ostatních jmenovaných praotců neměly žádnou zvláštní délku. Bůh tak upozornil na své budoucí pravidlo „rok za den“ (4.M.14:34; Ez.4:6).

Poznámka 3: Henoch nemohl v nebesích zůstat – to by bylo v rozporu s již popsányými zásadami Boží výchovy. Vrácen na Zemi před potopou být nemohl, protože zde byl vážně ohrožen na životě a také by o tom určitě existoval záznam. Musel tedy být vrácen až po potopě, což se skutečně stalo (viz popis té doby v dalších kapitolách této knihy).

Henoch byl pro DJK důkazem, že stvoření lidé měli správný genetický základ. DJK pak našel Noéma, který se ukázal být (relativně) čistým, a zachránil ho před potopou i s jeho rodinou.

Při narození Noéma někteří lidé pořád očekávali, že přijde ukončení jejich zkoušky, a věřili, že se dočkají „odpočínutí“ v Edenu. Svědčí o tom pojmenování syna Lámechova:

1.M.5:28	<i>Ve věku sto osmdesáti dvou let zplodil Lámech syna.</i>
1.M.5:29	<i>Dal mu jméno Noe (to je Odpočínutí). Řekl: "Ten nám dá potěšení a odpočínutí od naší práce a od námahy našich rukou, kterou nám přináší země prokletá Hospodinem."</i>

Návrat do Edenu se sice nekonal, nicméně Noé a jeho rodina se skutečně dožili původně předpokládaného odpočínutí – začátku sedmého stvořitelského dne. [108](#)

DJK stanovil další postup

Bránit potopě nemělo smysl, protože ostatní lidstvo bylo zcela zkaženo a neschopno dalšího pozitivního vývoje. Když byl nalezen a vybrán Noé, udělal DJK vše potřebné, aby byl on i se svou rodinou zachráněn.

Avšak to nestačilo. Nebylo možné ztrácet čas, a proto musela být záchrana co nejlépe využita k výchově Noéma i jeho rodiny. DJK jistě mohl zařídit, aby Noé a jeho rodina byli – podobně jako Henoch – ukryti někde mimo Zemi a nemuseli zažít tak otřesné události. Nicméně to neudělal, a nejen to: Zachráněných osm lidí nebylo ušetřeno scénáře závěrečné popravky neschválených lidí. Místo toho uložil Noémově rodině, aby se o svou záchranu postarala sama (třebaže s jeho radami a informacemi) a naplno viděla trest, který postihl všechny ostatní lidi i zvěř. Proč?

Pro přežití lidstva nebylo možné zachránit pouze Noého, který jediný vyhovoval (1.M.6:9). Zachráněný Henoch byl totiž rovněž muž, a proto musela být zachráněna alespoň jedna žena. Oba muži i Noémova žena však byli již v pokročilém věku. Pro rozmnožení lidstva bylo proto nutné, aby byli zachráněni jeho synové a rovněž jejich ženy. **Ti však již nebyli schválení, a proto na další vývoj musel Noé dlouho dohlížet.**

Aby neschválení avšak přeživší lidé Noémovu autoritu uznávali, bylo nezbytně nutné Noéma co nejvíce vyvýšit. To nebylo možné bez důkazu, že Noé je schopen vyvést svou rodinu z mimořádně těžké situace.

Přeživší lidé měli na vlastní oči vidět důsledky ničemného chování zvráceného lidstva. Bůh považoval za nutné, aby Noémova rodina všechnu tu hrůzu zažila, a odnesla si z toho poučení na celou dobu dalšího vývoje.

A byl ještě jeden velmi vážný důvod: **Lenost prvních lidí byla přinejmenším jednou ze záminek satanova zásahu v Edenu. Ve svém dalším vývoji nedávali lidé žádnou záruku, že budou plnit základní úkol, kvůli kterému byli lidé vlastně stvořeni.**

Poznámka: Už jsme si poukázali na skutečnost, že nikoli potomci Šéta, ale potomci Kainovi se vyznačovali tím, že se stali objeviteli nových cest a metod a tak šli po cestě vedoucí k ovládnutí Země – neboli správným směrem.

Ukázalo se tedy, že vybraní lidé potřebují velmi silný impuls k tomu, aby si uvědomili důležitost učení se a hledání nových metod pro plnění základního úkolu. Na tomto hledání měla být závislá jejich záchrana! Noé a jeho rodina proto měli být důrazně poučeni o tom, že na své záchraně budou muset velmi těžce pracovat. A nejen to; DJK jim dal najevo, že je při práci „nepovede za ručičku“. Dostali jen nejnütnější informace – jen ty, které si sami opatřit nemohli.

Obdrželi varování a informaci o Božím soudu.

Dostali informaci, jak mají potopu přežít.

Dostali informaci ohledně záchrany suchozemských zvířat, čímž jim DJK dal najevo, že lidé jsou za zvířata odpovědní.

Byli vystaveni extrémně velkému stresu, který je měl naučit víře v pravdivost Boha i jejich schopnost přežít katastrofy, budou-li poslouchat Boží příkazy.

O tom, co mají činit po potopě, jim už nic řečeno nebylo. DJK je pouze nechal informovat o nových podmínkách.

Poznámka: I my se pozorně poučme z této kritické situace – brzy nás totiž čeká něco podobného! [109](#)

Před potopou

Noé byl osloven Božím poslem a dozvěděl se ohromující zprávu:

1.M.6:13	<i>I řekl Bůh Noemu: "Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí.</i>
----------	---

Poznámka: Všimněme si, že Bůh říká: “Zahladím je i se **zemí** “ ale Zemi jako planetu nezničil ani nezpustošil tak, že by už nemohla být obývána. To je precedens pro nový ostrý Boží zásah do vývoje lidstva. Mnozí teologové se mylně domnívají, že tentokrát bude celá planeta Země zničena, a ti, které Bůh zachrání, budou vzati někam do nebes. Tak tomu nebylo, není a nebude. Viz jeho slova:

Iz.45:18	<i>Toto praví Hospodin, stvořitel nebe, onen Bůh, jenž vytvořil zemi, jenž ji učinil, ten, jenž ji upevnil na pilířích; nestvořil ji, aby byla pustá, vytvořil ji k obývání: "Já jsem Hospodin a jiného už není.</i>
----------	--

DJK tak dodržel svou zásadu, vyslovenou později skrze proroka Ámose:

Am.3:7	<i>Ovšem, Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům.</i>
--------	--

Zkusme si představit, že bychom my dnes dostali takovou úděsnou zprávu! Vždyť ani druhá světová válka neměla tak velké globální následky!

Pracná příprava záchrany

DJK nabídl Noémovi záchranu. Ukázal způsob, jak se má Noé s rodinou zachránit. Jejich záchrana však nebyla zázračná (opět precedens pro dnešní dobu – srovnej Mat.24:37; Luk.17:26). DJK využil situace k tomu, aby se lidé museli sami učit na své záchraně pracovat a aby byli za tím účelem i donuceni hledat nové metody a pracovní postupy. Noé se proto dozvěděl jen to, co pro svou záchranu nemohl sám vědět nebo zjistit.

Ukažme si podrobněji, jak museli lidé pracovat na své záchraně, a jak byli donuceni hledat nové cesty a postupy.

Noé napřed obdržel informaci, co si musí k záchraně vyrobit:

1.M.6:14a	<i>Udělej si archu z goferového dřeva.</i>
-----------	--

Noé si nemohl vybírat dřevo podle zkušenosti ze stavby tehdejších loděk, pokud ovšem existovaly. Goferové dřevo dnes nikdo nezná – není znám význam původního hebrejského

slova, a zřejmě ani není nutné, abychom ho dnes znali. PNS překládá *pryskyřičný strom*, také se objevuje překlad *kmeny čtvercového průřezu*. Dřevo muselo být především velmi pevné a nesnadno štípatelné (nebylo třeba nutné, aby mělo nízkou měrnou hmotnost – viz dále). Kromě toho muselo vzdorovat vodě.

1.M.6:14b *V arše uděláš komůrky*

Tato informace už je hodně vágní – není v ní na příklad stanoven počet komůrek a tím ani jejich velikost. To už musel Noé navrhnout sám podle potřeby. Skutečnost, že komůrky byly přikázány, svědčí o tom, že by ho takové rozdělování vnitřního prostoru nemuselo napadnout. Komůrky umožňovaly oddělení zvířat (jak Bůh přikázal dále) od sebe, ale pravděpodobně měly i zvýšit mechanickou tuhost celé konstrukce.

Další příkaz

1.M.6:14c *a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou.*

opět svědčí o tom, že se stavbou lodí nebyly zkušenosti. Noé dostal informaci, že k utěsnění a možná i nátěru má použít nejasný ale zcela konkrétní přirozený vodu odpuzující tmel. Dodnes se s jistotou neví, zda šlo o nějaký druh pocházející z ropy (na příklad asphalt nebo olej) nebo šlo o pryskyřici. Překladaelé EP zřejmě předpokládali, že ropný produkt by v arše silně zapáchal, a asi proto uvádějí „smůlu“. Je však nepravděpodobné, že by ji bylo možné opatřit v potřebném množství. Překladaelé PNS udávají „dehet“.

Následující informace je překvapivá:

1.M.6:15 *A uděláš ji takto: Délka archy bude tři sta loket, šířka padesát loket a výška třicet loket.*

Rozměry archy Bůh určil přesně – dnes cca 150 × 25 × 15 metrů. To je velmi pozoruhodné: stavba měla délku šestkrát větší než šířku! V tom se sice podobala lodi, ale jinak neměla s tvarem lodí téměř nic společného: Žádná špičatá příď, žádná zád, žádný kýl, žádný stěžeň, žádné plachty, žádný kapitánský můstek s výhledem dopředu, žádné kormidlo ... nic, čím by se dala řídit.

Jakkoli to některé biblické dějepavy uvádějí, loď to prostě nebyla. Bylo to jen plovoucí obydlí.

Bohem stanovený tvar však nějaký smysl mít musel a my o žádném jiném důvodu kromě ventilačního nevíme. Vzhledem k množství zvířete, kterou tam pak Noé musel umístit, bylo nutné, aby archa byla dostatečně větraná. Domníváme se, že větrací otvory byly na stěnách a pokud možno co nejvýš – nelze totiž předpokládat, že by Noé dokázal vypočítat čáru ponoru (mj. ani nemohl vědět, kolik zvířat a jak těžkých bude muset v arše umístit).

Ale tak dlouhá velká „bedna“ musela být velmi pevná. Konstrukce archy musela zajistit její velkou tuhost ve všech směrech a zvláště pak ve směru podélném – vždyť třeba jen jedna jediná vlna dlouhá cca 300 metrů by ji mohla rozlomit jako skořápku! Klády tedy nebylo možné pouze jen nějak k sobě přivázat.

Tady Bůh zcela ponechává konstrukci na Noémovi a jeho zkušenostech. Práce ale musela být velmi promyšlená a mimořádně důkladná! Ve fošnách či prknech musely na příklad být pracně vytvořené zářezy atd.

Hrubý objem archy byl cca 56 250 m³; použitelný přibližně 50 000 m³. Pro představu: Malý pokoj má objem asi tak 20 m³ a takových pokojů by se tam vešlo téměř dva a půl tisíce. Tento objem Noé znát předem nemohl, protože nemohl vědět, kolik zvířat bude muset „ubytovat“.

Pak udává Bůh pro Noéma další novinku:

1.M.6:16a *Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš*

Opět není znám význam původního slova, které EP překládá jako „světlík“. Možná dokonce, že Noé měl z názvu sám pochopit funkci, a ujmout se vlastního návrhu a realizace.

Poznámka: KP používá slova „okno“, ale to je vzhledem k požadavku ukončení na loket odshora nelogické.

Tento *světlík* pravděpodobně sloužil především jako schodiště a spojovací šachta, a byl nejspíš uprostřed. Je také pravděpodobné, že nad ním byly vyklápěcí dveře, jimiž se dalo vylézt až na horní „palubu“ – vlastně střechu.

Další příkaz zněl:

1.M.6:16b *a do boku archy vsadiš dveře.*

Příkaz určitě měl smysl v tom, že Noé by pravděpodobně vchod udělal jen shora – dveře totiž bylo nutné dostatečně utěsnit proti náporu vody, a tehdy dobré těsnění určitě nebylo snadné udělat.

Lze očekávat, že dveře byly umístěny tak, aby byly pokud možno nad čarou ponoru, a že byly padací, aby bylo možné vstupovat a vystupovat, ale to je také jen předpoklad.

A konečně poslední příkaz ke konstrukci:

1.M.6:16c *Uděláš v ní spodní, druhé i třetí patro.*

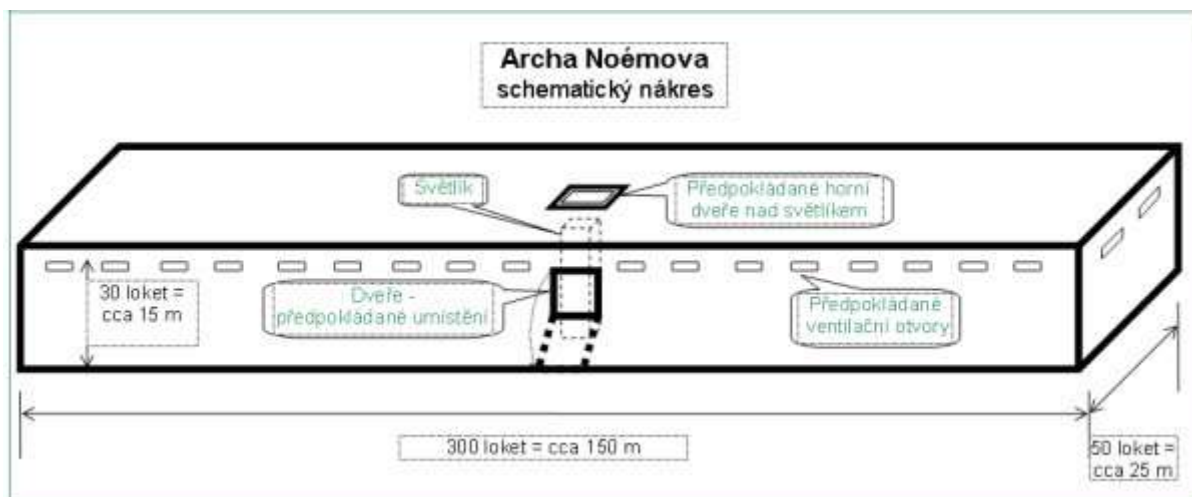
Další patra byla jistě velmi pracná a bez příkazu by je určitě Noé nebudoval. K umístění ochráněné zvíře však byla nutná.

Celkově lze s jistotou říci, že stavba archy musela být pro tehdejší lidi a v tehdejších podmínkách mimořádně promyšlená, pracná a celkově náročná. A byla vykonávána ve stresu, který není s ničím srovnatelný – Noé a jeho rodina museli pracovat s vědomím, že zanedlouho přijde katastrofa globálního rozměru. Záchranu si musela Noémova rodina zasloužit i takto.

DJK chtěl ukázat lidem, že i nadále od nich bude očekávat velké úsilí o pokrok a učení se! Lidé si neměli a ani dnes nemají myslet, že budou zachraňováni pomocí nějakých kouzel,

nebo že práci za ně bude dělat někdo jiný! Plnění základního úkolu vždy bude od lidí vyžadovat všestrannou snahu o poznávání přírody a hledání nejlepších aplikací shromážděných poznatků. Lenost nikdy nebude přípustná.

Vzhledem k tomu, že většinu informací ke stavbě Noé nedostal, můžeme s jistotou předpokládat, že je znal – buď z vlastní zkušenosti, nebo zkušeností jiných lidí v okolí, anebo konečně byl schopen to i nově vyřešit. Na příklad určitě musel vědět anebo najít způsob, jak má jednotlivá dřeva spojovat pevně k sobě.

Poznámka: Rozměry archy – především její štíhlost – dávají mj. důkaz, že během potopy nemohly být příliš vysoké vlny. Ty by totiž tak dlouhou „bednu“ bez kýlu snadno převrátily. Nemohl tedy být ani nějaký bouřlivý vítr.

Teprve nyní dostává Noé informaci o důvodu stavby archy:

1.M.6:17	<i>Hle, já uvedu potopu, vody na zemi, a zahladím tak zpod nebe všechno tvorstvo, v němž je duch života. Všechno, co je na zemi, zhyne.</i>
----------	---

S největší pravděpodobností předtím na Zemi nepršelo, a proto musela být taková zpráva neuvěřitelná! Je to podobné tomu, že by dnes někdo přišel se zprávou, že třeba slunce během několika dnů či dokonce hodin zhasne (nikoli jen, že třeba bude zakryto mraky nebo něčím podobným) – to by přece nikdo nemohl brát vážně! Proto musel nyní prokázat Noé mimořádně silnou víru (Žid.11:7).

Bůh zavádí nový pojem – *smlouvu* mezi ním a člověkem. Přeje si, aby si na to lidé zvykali, protože přijdou smlouvy další. Smlouva spočívá v tom, že Noé a jeho rodina budou zachráněni za podmínky, že oni zachrání množství zvířat.

1.M.6:18	<i>S tebou však učiním smlouvu. Vejdeš do archy a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů.</i>
1.M.6:19	<i>A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy, aby s tebou zůstali naživu; samec a samice to budou.</i>
1.M.6:20	<i>Z rozmanitých druhů ptactva a z rozmanitých druhů zvířat a ze všech zeměplazů rozmanitých druhů, z každého po páru vejdou k tobě, aby se zachovali při životě.</i>

Všimněme si: Noé nedostal nějaký seznam zvířat, která má pochytat. Zvířata vedená instinktem budou sama vyhledávat u lidí ochranu před blížící se pohromou. [110](#)

A další úkol vyžadoval, aby Noé propočítal nebo alespoň odhadl druh a množství potřebných potravin:

1.M.6:21	<i>Ty pak si naber k obživě různou potravu, nashromáždí si ji, a bude tobě i jim za pokrm."</i>
----------	---

Stavba archy

Její stavba musela lidem v okolí připadat zvláštní. Uvědomme si, že ji pravděpodobně nepovažovali za loď – vždyť se lodi ničím nepodobala. Vypadala jako ohromný dřevěný dům bez oken, nebo alespoň jako nějaký sklad či sýpka (viz obrázek)! Byla-li archa někde na vyvýšeném místě (což není uvedeno, ale je pravděpodobné), na její „střechu“ nebylo vidět – výška 15 metrů je úctyhodná. Proto mohla být stavba považována i za jistou hradbu určenou k ochraně.

Nemělo by nás to překvapovat. Noe nebyl nějakým reklamním agentem na novou záchrannou loď a snadné spasení. Nemohlo ho ani napadnout oznamovat celému svému okolí, že přijde potopa a že on ji chce se svou rodinou přežít v té „bedně“ – arše. Riskoval by, že mu ji buď ze závisti zničí (třeba ohněm) nebo jinak poškodí. Anebo se k nim v krizi vnutí. *Země přece byla naplněna násilím* (1.M.6:11) a je proto velmi nepravděpodobné, že Noé a jeho rodina by jím netrpěli nebo se s ním alespoň nesetkávali.

Noé prokázal svou lidskost. Bez vyzvání připojil ke své usilovné práci na arše kázání a varování namísto Henocha. Nechtěl se zachránit jen sám se svou rodinou. Přesto, že okolí mu jistě nečinilo nic dobrého, nedbal toho. Dělal to, co by měl dnes dělat každý křesťan – myslel nikoli jen na svou vlastní záchranu. O potopě samozřejmě nemluvil; varoval jen před Božím trestem. A nečinil to s hněvem jako před ním Henoch, ale s mírností, která nemohla nikoho popudit.

2.Petr 2:5	<i>Ani starý svět neušetřil, nýbrž zachoval jen Noéma, kazatele spravedlnosti, spolu se sedmi jinými, když uvedl potopu na svět bezbožných.</i>
------------	---

Leč ani on nedosáhl úspěchu; ani změna přístupu k lidem nebyla nic platná. Nejspíš ho považovali za blázna nebo alespoň za podivína.

Poznámka: K tomu mají lidé sklon velmi často. Příkladem bylo třeba varování Lota v Sodomě, ale je tomu tak i dnes. Mimo jiné i proto, že v průběhu vývoje lidstva až dodnes bylo vyhlášeno mnoho falešných poplachů. [111](#)

1.M.19:14	<i>Lot tedy vyšel a promluvil ke svým zeťům, kteří si měli vzít jeho dcery. Řekl jim: "Vyjděte hned z tohoto místa, poněvadž Hospodin chystá tomuto městu zkázu." Ale zeťům to připadalo, jako by žertoval.</i>
-----------	---

A tak stavěli a stavěli. A když dostavěli, vybírali a uváděli do archy stanovená zvířata, která tam museli ustát ve vytvořených komůrkách, jejichž počet a velikost museli přizpůsobit

oněm zvířatům. Také museli hledat, sbírat a připravovat potravu pro ně. Všimněme si přitom, že museli buď vědět, co všechna ta zvířata žerou, nebo to museli zkoušet a objevit.

Noé také musel rozmístit zvířata podle váhy – těžká musela být dole a lehká nahoře kvůli těžišti celého nákladu. Stabilita archy na vodě byla samozřejmě tím větší, čím níže těžiště leželo. I na to musel přijít sám.

Poslední dny

Nyní se dozvídáme zajímavou informaci: Bůh i během stavby archy stále ještě hledal, zda by se někdo podobný Noémovi ještě nenašel. Ukázalo se, že nikoli a tak Bůh rozhodl:

1.M.7:1	<i>I řekl Hospodin Noemu: "Vejdí ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý."</i>
---------	--

To byla pro Noéma sice mimořádná pocta, avšak na něm osobně zůstala velmi těžká role – stal se jediným člověkem zodpovědným za záchranu lidstva i zvířat. Unesl by dnes někdo z dnešních lidí takovou obrovskou odpovědnost?

Poznámka: Všimněme si velmi důležité věci: DJK neváhá zatížit schopné lidi až na samu hranici jejich možností, jde-li o záchranu lidstva. **Většina jeho služebníků proroků byla kvůli tomuto cíli pověřena mimořádně obtížnými úkoly (srovnej Jan 3:16).** Mnoho dnešních křesťanů, rozmazlených nekonečnými řečmi o Božím milosrdenství, není pro službu Bohu a tedy vlastně lidstvu ochotno přinést více než jen nějaké drobné peněžité dary charitativního typu. Pokud je takový křesťan ochoten k vykonávání nějaké prospěšné práce, je to dnes už mimořádná obětavost.

Ve vztahu ke zvířatům nastala pro Noéma další těžká role: Nezapomeňme, že zvířata určitě hledala ochranu i u ostatních lidí. Tam se ale většinou se zlou potázala – nejspíše byla pozabíjena jako snadná kořist; v nejlepším případě pak hrubě odehnána. U archy se tak asi shromáždilo velké množství zvířat. Úkol Noéma bylo nyní vybírat z množství tlačících se zvířat jen vhodné páry, a možná některé z navíc přijatých (možná ze soucitu) znovu vyvést ven a odsoudit je tak ke smrti. Noé tak měl činit obdobnou práci, jakou dělal DJK, když vyhledával (a dnes opět vyhledává) lidi vhodné k záchraně. Noé přitom dostal limit:

1.M.7:2	<i>Ze všech zvířat čistých vezmeš s sebou po sedmi párech, samce se samicí, ale ze zvířat, která nejsou čistá, jen po páru, samce se samicí.</i>
---------	--

1.M.7:3	<i>Také z nebeského ptactva po sedmi párech, samce a samici, aby zůstalo naživu potomstvo na celé zemi,</i>
---------	---

a k tomu zprávu, která vzbuzovala děs:

1.M.7:4	<i>neboť již za sedm dní sešlu na zemi déšť, který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co povstalo, co jsem učinil."</i>
---------	---

Noé musel zkontrolovat limity, možná přerozdělit umístění zvířat, aby archa byla alespoň přibližně vyvážená. Asi on i ostatní pracovali do poslední chvíle. Úkol však splnil:

1.M.7:5	<i>Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal.</i>
1.M.7:7	<i>Před vodami potopy vešel Noe a s ním jeho synové i jeho žena a ženy jeho synů do archy.</i>
1.M.7:8	<i>Z čistých zvířat, i ze zvířat, která nejsou čistá, z ptactva i ze všeho, co se plazí po zemi,</i>
1.M.7:9	<i>vždy po páru vešli samec a samice k Noemu do archy, jak mu Bůh přikázal.</i>

V tomto případě člověk splnil požadavky smlouvy jako první:

1.M.6:22	<i>Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.</i>
----------	--

Ostatní lidé se chovali, jako kdyby se nic nedělo. Je zvláštní, že tomu tak bylo i později – před zničením Sodomy a Gomory:

Luk.17:28	<i>Stejně tak bylo za dnů Lotových: Jedli, pili, kupovali, prodávali, sázeli a stavěli;</i>
Luk.17:29	<i>v ten den, kdy Lot vyšel ze Sodomy, spustil se oheň a síra z nebe a zahubil všechny.</i>
2.Pe.2:7	<i>Vysvobodil však spravedlivého Lota, sužovaného nezřízeným chováním těch zvrhlíků.</i>

a lidé podobnou chybu – přehlížení očividně oprávněného varování – činili a dodnes činí znovu a znovu. Na jedné straně snadno uvěří různým evidentně panikařským zprávám, a na druhé straně nedokáží posoudit, které varování je reálné a odpovídá následkům jejich nezodpovědného chování.

Poznámka: Je ovšem třeba říci, že lidstvo udělalo přece jen pokrok: Počet lidí, kteří berou varování v dnešní době vážně, je mnohem větší než kdykoli dříve. Boží výchova je prokazatelně úspěšná, i když ani dnes ještě lidstvo jako celek nejspíš nedokáže zabránit těžkým následkům své kolektivní nezodpovědnosti.

Potopa

Přišla doba ukončení šestého stvořitelského dne, na jehož konci původně měli stvoření lidé projít závěrečným testem. [112](#) Lidé tento test (na popud satana) podstoupili předčasně a propadli. Nyní andělé přikročili k plánované likvidaci domněle nepovedeného stvoření. Nebýt zásahu DJK bylo by bývalo vyhlazeno nejen celé dosavadní lidstvo, ale zřejmě i všichni suchozemští savci – tedy tělesní genetičtí „předkové“ lidí, z jejichž genů bylo lidstvo vyvíjeno.

V dalším se proto budeme podrobně zabývat těmito událostmi.

Oslavení Noéma

Ke svržení vod nad nebesy došlo v den, kdy bylo Noémovi 600 let:

1.M.7:6	<i>Šest set let bylo Noemu, když nastala potopa, vody na zemi.</i>
---------	--

To je trochu moc kulaté jubileum, aby to byla jen náhoda. A Bible dokonce praví, že zrovna v den svých narozenin (které se však určitě neslavily) vstoupil Noé s rodinou a vybranou zvěří do archy:

1.M.7:13	<i>Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jefet, synové Noeho, i žena Noeho a tři ženy jeho synů s nimi do archy,</i>
1.M.7:14	<i>oni i všechna zvěř rozmanitých druhů, všechnen dobytek rozmanitých druhů, všichni plazící se zeměplazi rozmanitých druhů i všechno ptactvo rozmanitých druhů, každý pták, každý okřídlenec.</i>
1.M.7:15	<i>Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života.</i>
1.M.7:16a	<i>Vcházezi, samec a samice ze všeho tvorstva, jak mu Bůh přikázal.</i>

Bylo zřejmé, že Noé musel žít po potopě ještě dost dlouho, aby mohl zajistit co nejlepší začátek nového života. Vzhledem k tomu, že byl jako spravedlivý uznán jen on (a nikoli tedy jeho manželka, synové, a jejich ženy patrně už teprve ne), bylo nutné, aby dohlédl na výchovu ještě několika dalších generací. A skutečnost, že definitivní rozhodnutí o tom, že s nimi nikdo další nebude zachráněn, padlo právě v den jeho narozenin, svědčí přinejmenším o tom, že si Bůh přál, aby si manželka, synové i jejich ženy Noéma co nejvíce vážili. Jeho autorita měla být maximálně posílena.

Zvířata byla určitě tak vyděšená, že poslouchala a bez protestu se dala do archy odvést.

Definitivnost soudu se projevila i tak, že po vstupu poslední skupiny Bůh způsobil prudký závan větru [113](#) a ten zabouchl jediné vstupní dveře. Bylo rozhodnuto – nikdo jiný už nesměl vstoupit:

1.M.7:16b	<i>A Hospodin za ním zavřel.</i>
-----------	----------------------------------

Přesto se o to nikdo ani nepokoušel. Okolní obyvatelstvo nejspíš chování Noéma a jeho rodiny zaregistrovalo. Z jeho kázání a varování o trestu a tím i o nějakém nebezpečí pohromy určitě věděli. Nebrali ho však vážně.

V atmosféře nad nimi – na obloze – se však něco už dít muselo. Obloha se pravděpodobně postupně zatahovala a množství světla přicházejícího od slunce určitě klesalo. Signály blížící se pohromy musely být vidět!

Slepá lehkomyšlnost andělů?

Odkud ale lidé brali jistotu, že jim nic nehrozí?

Nezapomínejme, že s nimi byli ještě i andělé, kteří se rozhodli na Zemi zůstat a byli manžely mnoha žen a otcí mnoha dětí. Tito andělé jistě měli u lidí mimořádně velkou autoritu a jejich klid asi působil i na ostatní.

V co tito andělé doufali? Proč nikoho nevarovali? Vždyť byli ohroženi i oni sami!

Nemáme jiné vysvětlení, než že v onu pohromu prostě nevěřili. Ale proč?

Je jen jediná možnost: Ve svém společenství prvních nebes nikdy předtím nezažili žádné násilí, a hromadnou popravu už teprve ne. Nejspíše se domnívali, že Bůh (vlastně ostatní členové jejich společenství) jen vyhrožuje, ale svou hrozbu nesplní. Určitě tak soudili ze svých dřívějších zkušeností (kdy ten z andělů, kdo byl varován, učinil nápravu, a proto trest nebyl vykonán), a můžeme proto mít oprávněně za to, že společenství andělů se ve svém vývoji nikdy násilí (a v takovém měřítku zvlášť) nedopustilo a že andělé se vyvíjeli zcela v souladu s původně stanovenými požadavky. Velmi pravděpodobně i oni měli na svém počátku nějaký Eden a nějaké dva testovací stromy, ale žádný důležitý zákon ani tehdy ani nikdy potom nepřestoupili. Jen tak si lze vysvětlit jejich jinak nepochopitelný klid a ignorování hrozby. Navíc určitě věřili, že jejich snaha napravit vývoj lidstva jim bude přičtena k dobru.

Jaký úžas v nich musela skutečně nastoupivší potopa vyvolat!?

Jejich klid (a možná i slovní uklidňování) určitě působil i na ostatní lidi. se nezatěžovali nějakými starostmi s trestem, a beze změny pokračovali ve svém chování – je uvedeno jen takové, proti němuž jinak nelze nic namítat (!):

Mat.24:38	<i>Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu,</i>
Mat.24:39	<i>a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny takový bude i příchod Syna člověka.</i>
Luk.17:27	<i>Jedli, pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu a přišla potopa a zahubila všechny.</i>

Poznámka: I dnes je důvěra nezodpovědných lidí v odborné pozemské autority (spojená s lehkomyšlností) v takových chvílích zřejmě fatální.

Obloha určitě stále více tmavla – podobně jako dnes před velkou bouří, a asi se objevilo i stále větší množství blesků. A muselo to jít dost rychle – stahování mračna nad celou Zemí trvalo sedm dní. A náhle udeřila průtrž mračen. Strašlivý příval deště byl zpočátku asi jen velmi nepříjemný, ale dal se vydržet, a stále ještě mohl vypadat jen jako hrozba. Možná se tehdejší „bohatýři“ (nefilim) vychloubali svou nebojácností a nastavovali dešti výsměšně svá ramena a paže.

1.M.7:10 *Po sedmi dnech pak pronikly na zemi vody potopy.*

Ale potom se začala valit voda z kopců. Vodní clona, tříšť a mlha znemožnily orientaci a někdy v té době zřejmě začala panika. Hrůza musela způsobit neschopnost jakéhokoli racionálního chování, a než někoho napadlo pokusit se dostat k arše, bylo pozdě. Hluk prudkého lijáku a možná i velké šero či spíše tma znemožnili komunikaci a jakékoli organizované chování. [114](#) Tak se v bezprostředním ohrožení života ocitl náhle každý jednotlivec zcela sám.

S ničím nesrovnatelný stres

Další události už měly charakter hororu nesrovnatelného s ničím podobným, před tím až dodnes.

Noé byl ve své době tak mimořádnou a zcela ojedinělou osobností, že nám Bible udává dokonce i relativní datum jeho narození – 17.2: [115](#)

1.M.7:11	<i>V šestistém roce života Noeho, sedmnáctý den druhého měsíce, se provalily všechny prameny obrovské propastné tůně a nebeské propusti se otevřely.</i>
1.M.7:12	<i>Nad zemí se strhl lijavec a trval čtyřicet dní a čtyřicet nocí.</i>
1.M.7:17	<i>Potopa na zemi trvala čtyřicet dní, vod přibývalo, až nadnesly archu, takže se zdvihla od země.</i>
1.M.7:18	<i>Vody zmohutněly a stále jich na zemi přibývalo. Archa plula po hladině vod.</i>
1.M.7:19	<i>Vody na zemi převelice zmohutněly, až přikryly všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy.</i>
1.M.7:20	<i>Do výšky patnácti loket vystoupily vody, když byly přikryty hory.</i>

Poznámka 1: Bližší informaci o zdroji vody k potopě viz studii *Věci na počátku*.

Poznámka 2: Skutečnost, že potopa zničí všechna suchozemská živá zvířata, věděl Noé od Boha (např. verš 6:13). Z toho vyplývalo, že voda musela zaplavit i všechny hory, kam zvířata před ní utíkala.

Ale i v arše musely být během deště velmi tísnivé podmínky: Tma nebo alespoň velmi šero; hrůzou znehybnělá zvířata ani lidé snad nemohli požívat nějakou potravu. A tohle téměř šest týdnů! A to museli věřit, že se nic mimořádného nestane. Vždyť ta jejich „superbedna“ se ve vodě možná kývala (a je to dost pravděpodobné!) a možná někdo z nich trpěl mořskou nemocí.

Tady každé srovnání selhává.

Musela to být skutečná superzkouška víry; zkouška, kterou si nedovedeme představit. Jenže i ona patřila k výchově! Víme, že právě víra byla tou nejsilnější a nejlepší vlastností Abraháma; vlastností, kvůli které byl vybrán za otce výjimečného národa. Pěstování této extrémně silné víry asi začalo právě zde.

1.M.7:21	<i>A zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje, ptactvo, dobytek i zvěř a také všechna na zemi se hemžící havěť, i každý člověk.</i>
1.M.7:22	<i>Všechno, co mělo v chřípích dech ducha života, cokoli bylo na suché zemi, pomřelo.</i>
1.M.7:23	<i>Tak smetl Bůh vše, co povstalo, co bylo na povrchu země: od lidí až po zvířata, po plazy a nebeské ptactvo, všechno bylo smeteno ze země. Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše.</i>
1.M.7:24	<i>Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů.</i>

Deště ustaly. Noé a jeho rodina, kteří nejspíše nikdy v životě neviděli víc vody než v nějaké větší louži (soudě z toho, že musel dostat příkaz k utěsnění proti zatékání do archy), mohli nyní z ventilačního okna vidět super-oceán, něco, co není k vidění ani dnes. Na jeho povrchu nejspíš plavala spousta mrtvých těl lidí i zvířat, a určitě z toho nebyl ani příjemný vzduch. Měli výhled na nikde nekončící jatka, která však postupně vyčistily dravé ryby – ty jistě přežily.

Poznámka: Nevíme, jak se potopou změnila slanost moře, a jaký stres pro ryby a ostatní mořské tvory to způsobilo, a jak dlouho proto vyčištění oceánu trvalo. Vzhledem k tomu, že déšť zřejmě pocházel z spadnušího prstence „špinavých ker a balvanů“, mohlo na Zemi dopadat i množství minerálů (blíže viz studii *Věci na počátku*).

Na to všechno se Noé a jeho rodina dívali dlouhých pět měsíců! Sami uprostřed světového moře na kymácejícím se ostrůvku suchozemského života.

Poznámka: Pěstujme si i my svou víru, budeme ji potřebovat!! A to po nás bude chtít DJK, abychom měli víru i na lodi, která se potápí! Tedy ještě větší, než měl Noé. (srovnej i Skutky 27. kapitoly).

Mat.8:25	<i>I přistoupili a probudili ho se slovy: "Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!"</i>
Mat.8:26	<i>Řekl jim: "Proč jste tak ustrašeni, vy malověrní?" Vstal, pohrozil větrům i moři; a nastalo veliké ticho.</i>

Zatopená Země

Uvnitř archy

DJK slavil další úspěch: Noé prokázal velmi vysoký stupeň víry v pravdivost svého Boha a naprostou poslušnost. Nejen při stavbě archy ale nyní celých pět měsíců musel Noé stát v čele své rodiny jako pevný sloup; jako skála, o níž se ostatní opírali. Nevěděl a nemohl sám vědět, jak dlouho bude ta potopa trvat. Velmi pravděpodobně musel důsledně odrážet stále častěji kladené otázky typu „a kdy už to skončí?“ Jeho rodina zcela jistě neměla víru jako on a jen ho víceméně slepě poslouchala. Bůh proto učinil vše možné, aby Noémovu autoritu podpořil. Jeho předpověď o potopě se splnila a oni sami byli svědky zkázy ostatních lidí i zvířat. Vzhledem k tomu, že ani jeho synové nebyli schválení a přežili jen proto, že nesli alespoň části jeho genů, bylo nutné, aby Noé měl vliv nejen na ně, ale i na co největší počet jejich potomků.

Průběh zátopy

Prozkoumejme průběh potopy, který se zdá být popsán v Bibli zcela přesně, abychom si ujasnili, co všechno se muselo stát. Najdeme zde sporné místo – délka vysokého stavu vod není jednoznačně určena. Povšimněme si rozdílných překladů verše, který to udává. Zde je pět různých překladů:

1.M.7:24	<i>I rozmáhaly se vody nad zemí za sto a padesáte dnů.</i>	KP	Tyto tři překlady uvádějí, že voda 150 dnů stoupala. To je v rozporu s texty 7:11,12 a 8:2, které uvádějí, že vody zdola i shora byly zadrženy po 40 dnech a nocích.
<i>Silně stoupala voda nad zemí sto padesát dnů.</i>	Hirsch		
<i>A vody</i>	PNS		

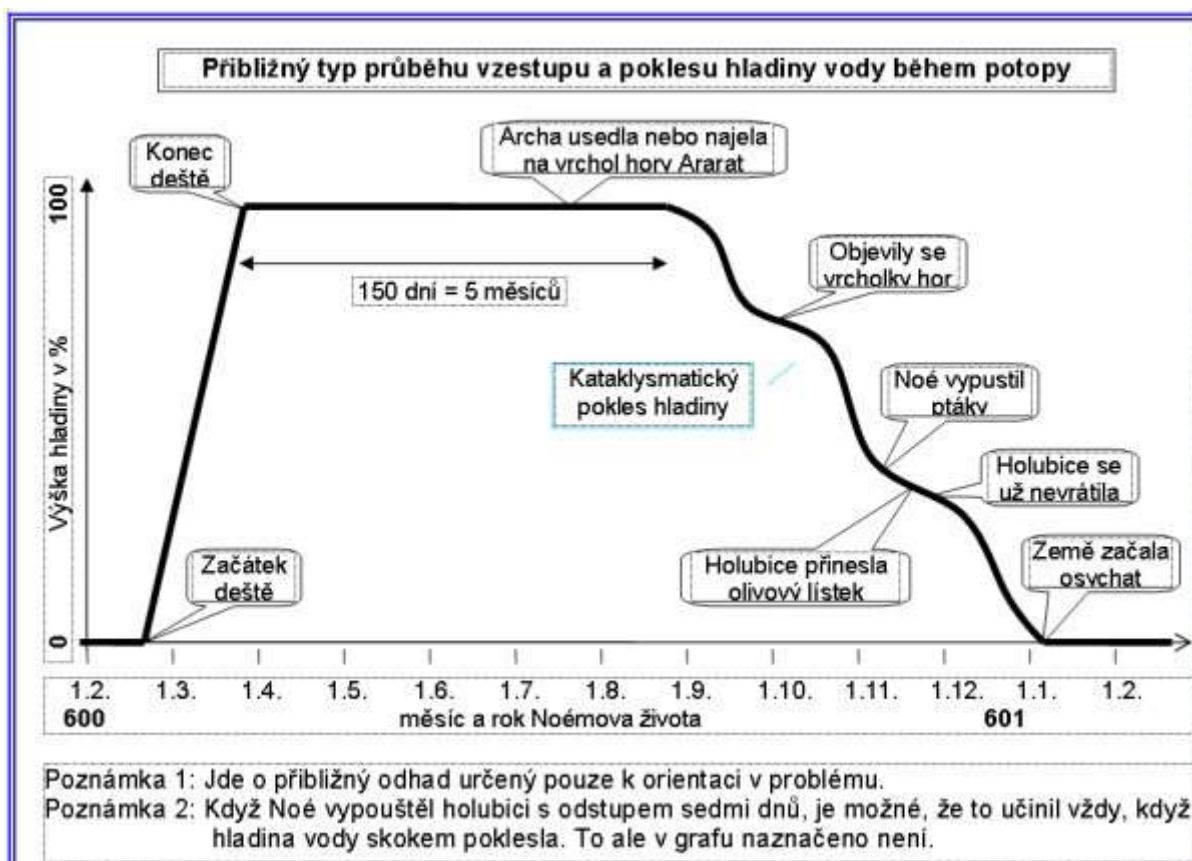
<i>zaplavovaly zemi po sto padesát dnů.</i>		
<i>Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů.</i>	EP	Tyto dva překlady ale říkají, že 150 dnů trval jen nejvyšší stav vody.
<i>Velká voda na zemi trvala sto padesát dní.</i>	Jeruzalémská Bible	

Poznámka: Délka trvání vrcholového stavu vody při potopě zřejmě není z tohoto textu zcela jasná – dokazují to jednak výše uvedené významově ne zcela shodné překlady, a jednak i dále uvedený kalendář.

Datum podle Noéma 116	Výška hladiny v %	Událost	Komentář
10.2.600	0%	Ukončení vstupu do archy	
17.2.600	0%	Začátek potopy	
27.3.600	100%	Konec deště	
17.7.600		Archa usedla na Araratu	150 dní od začátku potopy
27.8.600	100% ?		150 dní od konce deště
1.10.600		Objevily se vrcholky dalších hor	
10.11.600		Vypuštění krkavce a holubice	
17.11.600		Holubice přinesla olivový lístek	
24.11.600		Holubice se již nevrátila	
1.1.601	0%	Země začala osychat	
27.2.601	0%	Země oschla	

Překlady KP, PNS a Hirsch se snaží zahrnout do zmíněných 150 dnů i čas od počátku deště. Tomu vyhovuje sled textu veršů 3. a 4. v nichž se logicky jeví, že archa musela usednout na horu Ararat až při poklesu vody. Jenže hladina vody byla při nejvyšším stavu o 15 loktů tj. asi 3,5 metru nad vrcholky nejvyšších hor. Když vezmeme v úvahu, že archa měla výšku cca 15 metrů, měla při plném naložení ponor odhadem alespoň do čtvrtiny své výšky – tedy cca necelé čtyři metry, tak na horu Ararat buď najela jako na mělčinu nebo na ni usedla z jen zcela nepatrné výšky. Tomu však odpovídá stav těsně na počátku poklesu hladiny. Uvedené tři překlady ale nedávají smysl. Voda zřejmě přestala stoupat v den, když přestalo pršet, takže vody se rozmáhaly a stoupaly jen do tohoto dne a zaplavovaly zemi mnohem déle. Překlad by musel uvádět, že vody neklesaly 150 dní, ale to žádný překlad neuvádí a byl by konec konců i násilný. To ukazuje, že pravdu mají překlady EP a JB, totiž že 150 dnů trval vrcholový stav

potopy. V tom případě archa hnaná zmíněným větrem skutečně na vrchol hory Ararat najela jako na mělčinu ještě předtím, než vody začaly klesat. Noé, který to zapisoval, to zřejmě nesprávně pochopil. Když zapsal, že vody stály po 150 dní, bylo to proto, že potom si zřejmě všiml prudkého poklesu hladiny. A také podle toho mohl změřit, jak vysoko byla voda nad nejvyšším vrcholem (verš 7:20) – bylo to podle ponoru archy. Jiné vysvětlení není. Hladina vody nemohla klesat jen odpařováním; tak obrovské množství vody by totiž nemohlo zůstat v ovzduší jako vodní pára (i když se jistě nějaké relativně malé množství vody odpařilo). Kdyby se voda ztrácela vsakováním, potom by k tomu došlo ihned a hladina by nemohla vydržet celých 150 dnů (nehledě na to, že tak velké množství vody by se pravděpodobně ani nemělo kam vsáknout). Kromě toho vsakování by probíhalo nejrychleji na počátku a nejpomaleji na konci, čemuž ale uvedený kalendář nevyhovuje ani zdaleka. Kromě toho hladina nakonec klesala příliš rychle – za pouhé 4 měsíce opadla docela! Jediná možnost je, že obrovská váha vody způsobila gigantické tektonické změny – kataklysmata – při nichž docházelo k prudkým poklesům dna oceánu a naopak narůstání některých pohoří či vznik nových. Hladina vody proto nejspíš klesala ve skocích. Přitom určitě vznikaly vlny cunami. Archu však ohrozit nemohly, protože ta byla na (přinejmenším lokálně) tehdy nejvyšší hoře. Viz graf:

Noé musel své rodině předávat svou jistotu, že to bude dříve, než jim dojdou zásoby. Pět měsíců nejistoty je v takové mimořádné situaci velmi dlouhá doba a obrovský tlak na víru. Noémova autorita byla sice velmi podepřena zjevným naplněním jeho přikázaného úsilí stavět archu, ale jen on měl přímé spojení s Bohem – ostatní nikoli.

Museli krmit zvěř a to byl jistě také namáhavý úkol – vždyť zvířata musely být nejméně stovky ne-li tisíce. Nebylo jim řečeno, kolik potravy pro zvířata měli naložit – asi ji naložili tolik,

kolik se jí vešlo. Jak se zbavovali jejich trusu a hnoje sice nevíme, ale nějak to dělat museli a určitě to nebylo snadné, a Noé to musel všechno organizovat a kontrolovat.

Poznámka: Všimněme si skutečnosti, že Noé a jeho rodina museli zřejmě pro svou záchranu udělat vše, co bylo v jejich silách! Žádná zázračná záchrana se nekonala. S tím je třeba počítat i dnes, protože Ježíš Kristus jasně přirovnal konec epochy jeho smlouvy k Noémovým dnům (Mat. 24:37; Luk.17:26). Mnoho křesťanů si představuje, že Bůh opatří nějakou zázračnou záchranu, která pro ně nebude znamenat žádnou práci! **Velmi, velmi se mýlí!**

Bůh samozřejmě měl celý průběh stanoven předem.

1.M.8:1	<i>Bůh však pamatoval na Noeho i na všechnu zvěř a všechnen dobytek, který s ním byl v arše. Způsobil, že nad zemí zavanul vítr, a vody se uklidnily.</i>
---------	---

Verš dokazuje, že během potopy vítr nebyl, a proto také nebyly významné vlny. Kdyby totiž byly, mohly by archu snadno převrátit. Právě proto ani tento vítr nemohl být silný. Nicméně zcela jistě způsobil pohyb archy, která nepochybně nakonec přistála jinde, než bylo její původní umístění na souši.

Další verš dokazuje, že déšť nepřestal jen sám od sebe. Ukončení potopy byl rovněž způsoben Božím zásahem. Zatím o něm nemáme žádnou podrobnější představu.

1.M.8:2	<i>Byly ucpány prameny propastné tůň i nebeské propusti a byl zadržen lijavec z nebe.</i>
---------	---

Poznámka: V příčině potopy musíme vysvětlit ještě jedno biblické tvrzení: Totiž, že část vody potopy pocházela i z nějakých „pramenů propastné tůň“. Od Boha se Noé dozvěděl o dešti, který měl trvat 40 dní a nocí (7:4). Bůh mu ale o nějakých „pramenech propastné tůň“ neřekl. Noé nejspíše nevěděl nic o spodní vodě a odkud tato voda přichází, a proto asi uvěřil tehdejšími dobovými představám, že všechny prameny potoků pocházejí z nějaké propastné tůň. Na počátku potopy pravděpodobně stihnul z nějakého větracího otvoru (okna) uvidět, že se velmi silně zvětšil i proud vody z nějakého pramene, který předtím znal, a proto se domníval, že vody potopy pocházely i z tohoto domnělého zdroje.

Po pěti měsících začala voda opadávat.

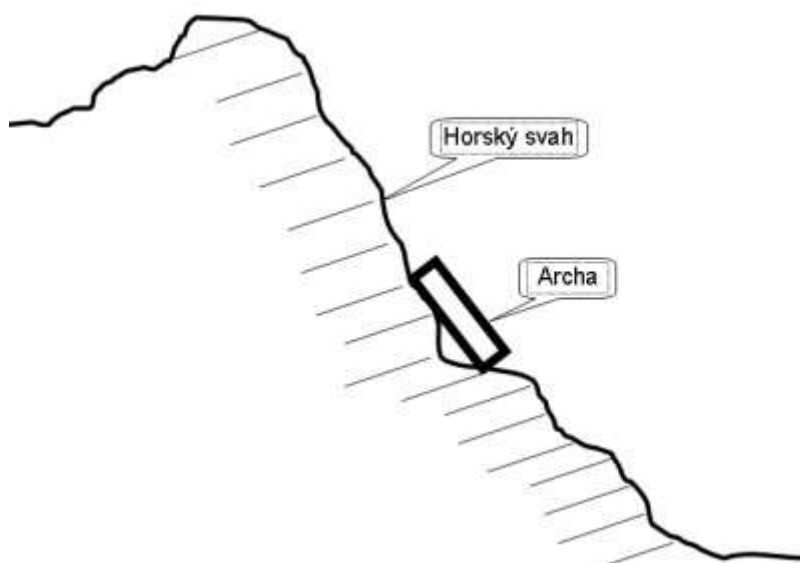
1.M.8:3	<i>Když přešlo sto padesát dnů, začaly vody ze země ustupovat a opadávat,</i>
---------	---

1.M.8:4	<i>takže sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na pohoří Araratu.</i>
---------	--

a přesně za pět lunárních měsíců přistála archa. Přistání muselo být Bohem řízeno, protože Bible nic nepraví o tom, že by archa spočinula v nakloněné poloze. Trochu nakloněná být mohla, ale na pohoří je velmi nesnadné přistát rovně. Bez Božího řízení by to spíše dopadlo nějak takto:

Nicméně Noé o tom určitě nevěděl.

1.M.8:5	<i>A vody ustupovaly a opadávaly až do desátého měsíce; prvního dne desátého měsíce se objevily vrcholky hor.</i>
---------	---

Vrcholky dalších hor se objevily až za dva měsíce a dvacet tři dny po přistání (17.7. – 1.10.). To ale znamená, že archa přistála na tehdy nejvyšší hoře! [117](#) Tím se vyhnula kataklysmatům a jejich následkům, a proto muselo být její přistání přímo a přesně řízeno anděly! Použili zřejmě k tomu onen vítr, kterému Noé připsal jako účinek zastavení deště a potopy.

Noé očekával další Boží příkaz nebo informaci. Když nic nedostal, nečekal se založenýma rukama a (nejspíš povzbuzován rodinou) zkusil sám zjistit situaci:

1.M.8:6	<i>Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal,</i>
1.M.8:7	<i>a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily.</i>

Krkavec je velmi inteligentní pták a asi zjistil, že je pohodlnější nechat se na arše krmit než si pracně shánět potravu. Noé zřejmě dospěl k podobné úvaze, a proto změnil postup:

1.M.8:8	<i>Pak vypustil holubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily.</i>
---------	--

Holubice málokdy usedá na zem a většinou hledá nějaký strom nebo alespoň větší keř. Hory sice již byly vidět, ale ani tam nebyly žádné stromy nebo keře.

1.M.8:9	<i>Holubice však nenalezla místečka, kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť vody dosud pokrývaly povrch celé země. Vztáhl tedy ruku, vzal ji a vnesl ji k sobě do archy.</i>
---------	---

Holubice nevletěla do archy sama jako krkavec, protože není tak inteligentní. Noé ji musel sám vnést dovnitř. Už o zvířatech něco věděl a tak pokračoval v poznávání zvěře a přírody a plnil tak základní úkol lidstva – ovládnout planetu Zemi a zvěř na ní.

A nepouštěl holubici každý den; už věděl, že tak rychle ke změně nemůže dojít. Ale dočkal se:

1.M.8:10	<i>Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy.</i>
1.M.8:11	<i>A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily.</i>

Alespoň jeden olivový strom potopu přežil; bylo jich však asi víc.

1.M.8:12	<i>Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila.</i>
----------	---

Holubice už zřejmě našla úkryt i potravu, když se nevrátila.

Poučení o víře

Žid.11:7	<i>Noé věřil, a proto pokorně přijal, co mu Bůh oznámil a co ještě nebylo vidět, a připravil koráb k záchraně své rodiny. Svou vírou vynesl soud nad světem a získal podíl na spravedlnosti založené ve víře.</i>
----------	---

Bůh nás však vychovává nejen k víře v něj samého. Je třeba, abychom více věřili v jeho pravdivost, moudrost a spravedlnost, a další jeho jím deklarované vlastnosti. A nejen to: **Musíme věřit v úspěch ve výchově lidstva**, stejně jako tomu věří a od počátku věřil DJK. Jinak nemáme právo zvat se jeho učedníky!

Závěr této části

Ukončením potopy a výstupem Noéovy rodiny byl ukončen šestý stvořitelství den. Na planetě Zemi byl započat nový život s člověkem, který byl schválen jako spravedlivý neboli vychovatelný a schopný dalšího morálního vývoje. Teprve nyní mohl být výsledek šestého dne schválen jako dobrý (1.M.1:31) nebo spíše vyhovující či dostatečný. [118](#)

Potopa neměla za výsledek jen velké zabíjení; byla využita Bohem k dalším výchovným krokům Noéma, jeho rodiny a lidstva.

Poznámka: V této generaci přijde další a zároveň poslední pohroma obdobného rozsahu jako trest za neuvěřitelnou nezodpovědnost stvořeného lidstva, které přivedlo Zemi, svěřenou mu Bohem ke správě, k hranici ekologické katastrofy. Ti, kteří budou hodni toho, aby z ní byli zachráněni, se budou muset podobně jako Noé na své záchraně přičinit. Nejen prací svalů, ale hlavně mozku. A budou muset prokázat ještě větší víru než Noé.

[1](#) Zde míníme zlem i utrpení, bolest – fyzické i psychické.

[2](#) Blíže viz studie Bůh a Základní Boží vlastnosti.

[3](#) Ve smyslu jako v 1.Kor.3:1,3 [PNS] a podobně.

[4](#) Na místě je i poněkud vulgární leč výstižné označení *inteligentní opice*.

[5](#) Blíže o vlastnostech viz studii s názvem *Základní Boží vlastnosti*.

[6](#) míněno duchovně dětskými.

[7](#) Křesťané by si měli uvědomit, že i stvoření bylo prováděno po etapách a nikoli najednou, a že sedm stvořitelských dní jasně naznačuje, že po jejich skončení bude následovat další taková sedmice.

[8](#) Tento počátek si zaslouhuje více pozornosti a bude podrobněji analyzován ve zvláštní studii.

[9](#) Podrobnosti viz studii s názvem *Duchovní bytosti*.

[10](#) V prvních nebesích odpovídá dvojici Michael a Gabriel. Gabriel má „ženskou“ roli. Je pravděpodobné, že se jedná skutečně o ženu, protože apoštol Pavel nás informuje, že v nebesích existují rodiny (Ef.3:15 [KP; PNS aj.]).

[11](#) Obdobně v prvních nebesích byli první dva andělé nazýváni *starými* (řecky *arché*) – *archandělé* (Juda 9). Staří měli nejvyšší autoritu – srovnej Dan.7:9,22 nebo Zj.12:9; 20:2.

[12](#) Podrobněji viz studii s názvem *Základní Boží vlastnosti*.

[13](#) Nejvyšší Bůh tak dal jasně najevo, že k jeho koncepci stvoření inteligentních společenství patří dělba práce. Ani sebedokonalejší jednotlivec nemůže disponovat všemi vlastnostmi a schopnostmi v plné míře, a může tak vynikat jen ve velmi omezené množině těchto vlastností a schopností; za cenu toho, že některých vlastností a schopností se mu bude naopak nedostávat. V tomto smyslu měla být první žena doplňkem prvního muže (1.M.2:18 [PNS]).

[14](#) Blíže viz studii *Vznik satana*.

[15](#) Dan.8:16; 9:21; Luk.1:19,26.

[16](#) *Bůh* respektive *vládce tohoto světa* (2.Kor.4:4; Jan 12:31). Podrobnosti viz studie s názvem *Duchovní bytosti, Vznik satana, Spor v nebesích* a další.

[17](#) Blíže viz studii s názvem *Věci na počátku*.

[18](#) V češtině slovo *dokonalé* pochází od slova *dokonat, dokončit, dodělat*.

[19](#) Blíže viz studii *Spor v nebesích*.

[20](#) Nepřeje si totiž být autokratem navždy.

[21](#) Srovnej 2.M.21:5,6.

[22](#) Blíže viz studii *Věci na počátku*.

[23](#) Sokol Jan: *Slovník filosofických pojmů*, Vyšehrad, Praha 1998.

[24](#) Alespoň nikoli v současné internetové verzi.

[25](#) Souvisí s budováním víry ve vzkříšení.

[26](#) Blíže viz studie *Bůh a Duchovní bytosti*.

[27](#) Mat.4:11; Mar.1:13.

[28](#) 1.Kor.6:3.

[29](#) 2.Petra 2:4 PNS.

[30](#) Srovnej Mat.12:43-45; Luk.11:24-26.

[31](#) 1.Jana 4:1-3.

[32](#) 1.Petra 3:19.

[33](#) Dějepisci říkají, že ještě před tím, než Bůh dal lidem zákon, existoval tzv. Chammurabiho zákoník, zatím nejstarší dochovaný kodex na světě; král Chammurabi reformoval a kodifikoval trestní, občanské a obchodní právo a vytvořil jednotný právní řád své říše. Mezi nejdůležitější ustanovení Chammurabiho zákoníku patří články, které sankcionují rozvrstvení obyvatelstva do tří společenských kategorií: plnoprávní, neplnoprávní, otroci. Články upravující postavení otroků – otroci nejsou úplně zbaveni právní subjektivity, přiznávají se jim určitá práva (patriarchální forma otroctví) a články o mstě, odvetě a ordálech. Proč? *(Poznámka: ordálie [z anglosaského ordál – soud], očisty, boží soudy; v raném středověku soudní proces pomocí žhavého železa nebo vody, který vázal prokázání viny či nevinu obviněného na tzv. transcendentální důkaz (boží zásah), spočívající buď v patrné fyzické úhoně, nebo nedotčenosti osoby, jež ordál podstoupila. V českých zemích byly ordálie zakázány před polovinou 14. století.)* V tom případě by ale aplikace Božího zákona měla precedent, a tudíž by neporušovala pravidlo o nepřenosnosti kultury. To ovšem za předpokladu, že platí dnešní uznávané časové údaje. Slovník říká toto: Chammurabi, babylónský král 1792 až 1750 př.n.l. (podle dnes uznávaného stř. datování; dříve 1728–1686, tzv. krátká chronologie); nejvýznamnější panovník starobabylónské doby. Využil oslabení a rivality malých států v Mezopotámii a za pomoci spojenců (Zimrilim), které si později rovněž podmanil, sjednotil území mezi Eufratem a Tigridem. Pozvedl zemědělství, zesílil funkci státu a zlepšil i sociální poměry. Znám zejména jako zákonodárce; Chammurabiho dioritová stéla s 282 "paragrafy", prologem a epilogem byla 1902 objevena v Súzách, kam byla ve 12.st. př.n.l. odvečena z Babylónu jako kořist po elamském vpádu.

[34](#) Mezi ně ale patří i vzory chování či předvedená technika a podobně!

[35](#) Srovnej Žid.5:13.

[36](#) Na rozdíl od první smlouvy, která byla uzavřena s lidmi, kteří se považovali za duchovně dospělé – blíže viz studii s názvem *Křesťanům*.

[37](#) Blíže viz studii s názvem *Sporná otázka*.

[38](#) V některé ze starých indických knih je uvedeno, že andělé předváděli na Zemi svou techniku – dokonce snad i jadernou bombu („... jasnější než tisíc sluncí...“). Poznámka: Něco o tom je na internetové stránce <http://www.zahady.cz/index.php?strw=rt&id=491> .

[39](#) Na příklad kočka také musí volit, položíme-li před ní dvě plné misky mléka. Její volba je však dána pouze jejími instinkty a zkušeností. Neumí přemýšlet, a proto její volba nemůže být ovlivněna na příklad „teoretickými“ znalostmi či modelovou technikou. Nemůže o své volbě diskutovat s jinými členy společenství a podobně.

[40](#) Pří.22:15 [PNS, KP] „Pošetilost je svázána se srdcem chlapce; ... „

[41](#) Kdekdo říká, že v Boha uvěří, až ho uvidí. Co ale by chtěl vidět, aby uvěřil, že to opravdu je Bůh?

[42](#) Protože ale nemůže porušit své vlastní zákony, nemůže předvést nesmyslný zázrak. Jenže dnes všechno, co není nesmysl, lidé budou považovat za možné nebo za trik, takže by takovou demonstraci stejně neuznali.

[43](#) Srovnej prohlášení anděla k Abrahámovi, v němž tvrdí, že Abrahám uposlechl Boha ze strachu a nikoli z dobré pohnutky – víry, jak říká apoštol Pavel (1.M.22:12 – nejlépe KP – versus Žid.11:17).

[44](#) Podrobnosti k tomuto tématu viz studii *Záchrana křesťanů milosrdenstvím*.

[45](#) Blíže viz studie *Vznik satana a Spor v nebesích*.

[46](#) To je jistě pro řadu křesťanů překvapení, nicméně o tom nemůže být pochyb.

[47](#) Srovnej 1.M.4:17; 11:4 aj.

[48](#) Představa, že by Bůh zjistil pro sebe nepředvídanou skutečnost, že člověk nebude chtít být sám, je naivní. Už na počátku přece stvořil člověka-muže s úmyslem založit lidský rod pomocí dvojice (1. M.1:27).

[49](#) To je také důvod proč můžeme předpokládat, že byl speciálně pro lidi vytvořen. Kdyby totiž takovým jazykem už andělé sami mluvili, je velmi pravděpodobné, že lidmi nově vytvořené pojmy by se od původních odlišovaly, a někdy možná i značně. To by komunikaci mezi lidmi a anděly zbytečně komplikovalo, ale hlavně by mohlo docházet k nedovolenému ovlivňování lidí.

[50](#) Informace, které člověk neznal a ke splnění Božího úkolu potřeboval, mu v takovém případě Bůh sděloval – srovnej na příklad 1.M.6:14-16.

[51](#) A určitě přijímaly do sebe mimo Eden další přítoky. Mimochodem z toho plyne, že Eden byl zřejmě na nějaké náhorní planině a bylo na něm i rozvodí.

[52](#) Tzv. spodní voda byla pravděpodobně jen ve větší hloubce, pokud v konkrétní oblasti byla.

[53](#) Lidé směli jíst jejich semena (1.M.1:29).

[54](#) Blíže viz studii *Věci na počátku*.

[55](#) Blíže viz studii *Věci na počátku*.

[56](#) Viz 1.M.2:23 – nejlépe PNS.

[57](#) Srovnej Př.22:15.

[58](#) O Evě to řečeno nebylo, ale nemůžeme vyloučit, že její neochota otěhotnět a porodit děti měla obdobnou příčinu. Blíže viz studii *Věci na počátku*.

[59](#) Žádný jiný důvod nelze logicky doložit.

[60](#) Klasický následek ponechání půdy nebo zahrady bez obdělávání a údržby.

[61](#) Dodnes tento zděděný vztah působí, že v manželství je pevnějším poutem mezi partnery přátelství než pohlavní náklonnost.

[62](#) Vše nasvědčuje tomu, že po sněžení zakázaného ovoce dostal Adam instinktivní potřebu nutit ženu k pohlavnímu styku, a že tento pud tak dostali i jeho mužští potomci. Smyslem bylo zabránit vyhynutí lidstva a to zejména v počátečních stádiích jeho vývoje.

[63](#) 1.M.3:17.

[64](#) Připomínáme, že *Adam* je jen tradičně užívané zástupné jméno, které ve skutečnosti znamenalo pouze *člověk*. První ženě dal tento člověk jméno Eva (Hebrejsky spíše Chava – viz Pentateuch, překlad Dr. Hirsch) až potom, co porodila prvního syna (1.M.3:20).

[65](#) Tento sklon dodnes pozorujeme u mladých lidí.

[66](#) Citát z elektronického katechismu na stránkách http://www.katechismus.cz/paragraf.php?sel_paragraf=385 – Karmelitánského nakladatelství.

[67](#) To souvisí se známou námitkou některých odpůrců křesťanství, že křesťanský Bůh je jiný než židovský.

[68](#) Blíže viz studie s názvem *Vznik satana a Spor v nebesích*.

[69](#) Blíže viz studii *Duchovní bytosti*.

[70](#) Všimněme si, že při prvním soudu satan nebyl obviněn a tím méně odsouzen, přestože stál za akcí hada.

[71](#) Ez.28:14,16 [EP].

[72](#) všechny ale nikoli – srovnej např. 2.M.34:7; 4.M.14:18; 5.M.5:11 atp.

[73](#) o potomstvu hovoří překlad PNS a Žilkův; většina ostatních připisuje onu podmínku Evě samé – to však není logické, protože i Eva (kromě Adama) v té době neměla ani jednu z požadovaných vlastností a proto v nich nemohla setrvávat.

[74](#) Blíže viz studie *Bůh a Duchovní bytosti*.

[75](#) Blíže viz studii *Vznik a vývoj satana*.

[76](#) Profesor Jan Sokol definuje toto slovo ve svém slovníku filosofických pojmů (1994) takto: Arché je počátek, vedení, vláda. První jde ten, kdo vede, proto počátek také vládne. V úvahách před Sokratovských filosofů nad tím, jaký je počátek světa, nejde o historické zkoumání, nýbrž o to, co ve světě převládá či vládne. Ostatně dodnes se zajímáme o původ člověka nebo nějakého zvyku, protože víme, že na něm zanechal nějakou stopu. Firma nese jméno svého zakladatele, který ji tak vládne i po smrti.

[77](#) To také nikdo neudělal.

[78](#) Viz Řím. 3:25.

[79](#) Blíže viz studii *Spor v nebesích*.

[80](#) Jako příklad můžeme uvést chování Gabriele, který vše co učinil ve prospěch lidstva, dělal jen na základě příkazu – blíže viz studii s názvem *Spor na úrovni prvních nebes*.

[81](#) Srovnej Dan.10:13,20,21; 12:1 a také Ez.28:14,16 nebo Ž.116:6; 121:5.

[82](#) Přinejmenším do doby proroka Daniele – viz Dan.10:21. Není však vyloučeno, že archanděla Gabriela nezískal mnohem déle a možná dodnes. Blíže viz studii *Spor v prvních nebesích*.

[83](#) Připomínáme, že *Adam* není jméno, ale znamená mj. právě *člověk*.

[84](#) případně přímo oni sami.

[85](#) Blíže viz studii s názvem *Blesk od východu k západu*.

[86](#) Blíže viz studii *Věci na počátku*.

[87](#) Opět ve studii *Věci na počátku*.

[88](#) Směr k východu byl směrem proti zdánlivému pohybu slunce a tedy proti Boží cestě – Božímu záměru. Blíže viz rovněž studii *Věci na počátku*.

[89](#) Tak naivní představu, že tam skutečně celou dlouhou dobu stáli na stráží živí cherubové a ještě pořád otáčeli mečem, nemůžeme přece přijmout. Nudnější a otročtější činnost pro inteligentní bytosti si snad ani nelze představit. (Kromě toho hebrejské slovo *cherub* označovalo také neznámý stroj či zbraň – srovnej na příklad 2.Sam.22:11.)

[90](#) V biblických dějepřevách se obvykle dozvíme, že oba bratři obětovali své nabídky spálením na oltáři. To ale neodpovídá významu hebrejských slov použitých k tomuto popisu. Určitě nešlo o nějaké ničení darovaných věcí. Podrobnosti opět viz studii *Věci na počátku*.

[91](#) To bylo dovoleno až Noémovi po potopě (1.M.9:3).

[92](#) a vykonával tak jen trest uložený při prvním rozsudku – 1.M.3:19.

[93](#) Zřejmě se choval nadutě a pyšně – blíže viz opět studii *Věci na počátku*.

[94](#) Hirsch už překládá tuto větu v budoucím čase: „*Zabiji ...* „.

[95](#) Ani níže citovaný text Judy 6 anděly z násilí či nátlaku neobviňuje.

[96](#) což lidé na svém počátku skutečně dostali jako úkol. Ovládnutí byli však jen zase lidé a nikoli třeba zvířata nebo příroda. Bylo to tedy jen formální splnění daného úkolu.

[97](#) 2. list Petřův 2:4 [PNS].

[98](#) Neboli smilstvo ve své biblicky nejvlastnější podobě – blíže viz studii s názvem *Smilstvo a cizoložství*.

[99](#) Možná se před těmi velkými a násilnými skrývali v jeskyních.

[100](#) Blíže viz studii s názvem *Duchovní bytosti*.

[101](#) Blíže viz studii s názvem *Věci na počátku*.

[102](#) Šlo fakticky o pohlavní styk mezi nikoli zcela stejnými biologickými typy – blíže viz studii *Smilstvo a cizoložství*.

[103](#) Dnes víme, že se spíše propadla do horotvornou činností vzniknuvší trhliny, a to, co považoval Abrahám za dým, byl ve skutečnosti prach, způsobený půdními sesuvy. Juda nebyl dostatečně informován.

[104](#) Definice obou pojmů nalezne zájemce ve studii *Smilstvo a cizoložství*.

[105](#) Určitě byl hromadně ignorován příkaz, že lidé mají jíst pouze rostlinnou stravu (1.M.1:29).

[106](#) Je málo pravděpodobné, že by se tam vešly. Některé druhy mohli tehdejší násilníci zcela vyhladit.

[107](#) Po sedmi generacích se opakují některé význačné genetické vlastnosti – například genialita – a Bible o nich mluví na více místech.

[108](#) Opět blíže viz studii s názvem *Věci na počátku*.

[109](#) Srovnej Mat.24:37; Luk.17:26.

[110](#) Dodnes některá zvířata nakažená vzteklinou hledají pomoc u člověka. Tento instinkt zřejmě ještě zcela nevyumizel.

[111](#) Ovšem ne vždy šlo v dějinách lidstva o falešné popluchy. Někdy varování uspělo a trest byl odvolán – srovnej Jonáše a jeho kázání v Ninive (Jon.3:1-10).

[112](#) O stvořitelských dnech viz studii *Věci na počátku*.

[113](#) Alternativa, že by některý z andělů si dal práci a dveře zavíral, je absurdní. Blíže viz studii *Věci na počátku*.

[114](#) Kdo zažil velkou a prudkou bouři ve volné přírodě si umí udělat alespoň přibližnou představu.

[115](#) pravděpodobně lunárního měsíce.

[116](#) Počítá se délka měsíce 30 dní.

[117](#) Přinejmenším v širokém okolí.

[118](#) Blíže viz studii *Věci na počátku*.

[Zpět na obsah](#)